

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Αλεξάνδρα ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα:

**«ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΤΙΣ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ:
ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1989-2009»**

Αθήνα, Ιούνιος 2013

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα:

**«ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΤΙΣ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ:
ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1989-2009»**

Δημητριάδου Αλεξάνδρα: Α.Μ. 0810Μ021

Επιβλέπων Καθηγητής: Κων/νος Γ. Αθανασόπουλος

Αθήνα, Ιούνιος 2013

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία που φέρει τον τίτλο «ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΤΙΣ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ: ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1989-2009» για το Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης έχει σκοπό να παρουσιάσει όσο πιο απλά και κατανοητά γίνεται την έννοια της επένδυσης και ότι τη περιβάλλει αλλά και να παραθέσει τις ενέργειες που έχουν γίνει στο πέρασμα αυτής της περιόδου από τις εκάστοτε κυβερνήσεις για την επίτευξη της οικονομικής ανάπτυξης μέσω των ιδιωτικών επενδύσεων, και τα αποτελέσματα τους(όσο αυτο είναι εφικτό).

Όπως προκύπτει βασικό μέλημα αποτελεί η καταγραφή των βασικότερων σημείων του θεσμικού πλαισίου που έχει θεσπιστεί, κατά τη προς εξέταση συγκεκριμένη χρονική περίοδο, αλλά και το κατά πόσο οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις και μεταρρυθμίσεις απέφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα και αν συνέβαλαν τελικά και κατά πόσο στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Η δομή της παρούσας εργασίας αποτελείται από τρία κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο θεωρητικό πλαίσιο που περιβάλλει την έννοια της ιδιωτικής επένδυσης και έγκειται στους βασικούς ορισμούς, τα στοιχεία που τη συνθέτουν, τους κινδύνους που την απειλούν αλλά και στις διακρίσεις που έχουν γίνει παλαιότερα. Επίσης στο συγκεκριμένο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις Ξένες Άμεσες Επενδύσεις αλλά και στη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ανάπτυξη μέσω προώθησης των ιδιωτικών επενδύσεων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο της περιόδου 1989-2009 αλλά και στους δύο τελευταίους αναπτυξιακούς νόμους ενώ τέλος στο τρίτο κεφάλαιο παρατίθενται κάποια στατιστικά στοιχεία από την Ελληνική Στατιστική Αρχή τα οποία όμως είναι γενικά λόγω μη δυνατότητας της υπηρεσίας για διαχωρισμό των ιδιωτικών από τις δημόσιες επενδύσεις.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους ανθρώπους που βοήθησαν στην ολοκλήρωση της Διπλωματικής αυτής εργασίας με πρώτο τον επιβλέποντα καθηγητή κκ. Κωνσταντίνο ΓΕ Αθανασόπουλο για την πολύτιμη βοήθεια που μου παρείχε με την υπομονή, το χρόνο που διέθεσε αλλά και τη

καθοδήγηση στη συλλογή στοιχείων από τη πρώτη μέχρι και τη τελευταία στιγμή που ανέλαβε να επιβλέπει την εργασία και τη πρόοδο αυτής.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τη συνάδελφο Σουλοπούλου Αικατερίνη για την πολλή χρήσιμη ανταλλαγή ιδεών, παροχή πληροφοριών και την ψυχολογική στήριξη όπως και το Βολάνη Παναγιώτη για το υλικό που μου προσέφερε. Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου αλλά και τους φίλους μου για την ψυχολογική στήριξη που μου παρείχαν απλόχερα καθόλη τη διάρκεια των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών μου σπουδών αλλά και στην ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Τέλος θα ήθελα να αναφερθώ στην πλήρη αναποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών, ερευνητικών κέντρων και βιβλιοθηκών, στις οποίες κατέφυγα για τη συλλογή υλικού, λόγω της υπάρχουσας ανούσιας γραφειοκρατίας αλλά και αναλγησίας θεσμών και υπαλλήλων, η οποία με οδήγησε σε καθυστέρηση, τουλάχιστον τριών μηνών, ολοκλήρωσης της παρούσας διπλωματικής χωρίς ωστόσο να μου προσφέρει καμία βοήθεια. Ιδιας αντιμετώπισης έτυχα και από ους εργαζομένους στα κέντρα και τις υπηρεσίες που αναφέρθηκα παραπάνω, εξαιρουμένων ελάχιστων διοικητικών υπαλλήλων τους οποίους ευχαριστώ θερμά για την ευγένεια-σε αντίθεση με το μεγαλύτερο ποσοστό- και για τη παροχή πληροφοριών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
-----------------------	----------

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η:

Κεφάλαιο 1: Θεωρητικό Πλαίσιο, Εισαγωγή στις Ιδιωτικές Επενδύσεις

1.1 Βασικοί Ορισμοί για τις Ιδιωτικές Επενδύσεις	9
1.2 Στοιχεία που Συνθέτουν μια Επένδυση	10
1.3 Κίνδυνοι που Απειλούν μια Επένδυση	12
1.4 Διάκριση Επενδύσεων Σύμφωνα με Παλαιότερα Θεσμικά Πλαίσια	13
1.5 Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και η Συμβολή τους στην Οικονομική Ανάπτυξη	15
1.6 Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Ρόλος της στην Ανάπτυξη των Επενδύσεων	17

Κεφάλαιο 2: Θεσμικό Πλαίσιο, Καταγραφή των Βασικότερων Σημείων των Αναπτυξιακών Νόμων από το 1989 μέχρι και σήμερα

2.1 «Για τον Εκσυγχρονισμό και την Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», Ν. 1892/1990 ..	18
2.2 «Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική και Περιφερειακή Ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις», Ν. 2601/1998.....	30
2.3 «Κίνητρα Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη και τη Περιφερειακή Σύγκλιση και άλλες διατάξεις», Ν. 3299/2004	33
2.4 «Ενίσχυση των Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή», Ν. 3908/2011	37
2.5 «Διαμόρφωση Φιλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις», Ν. 4146/2013	45

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η:

Κεφάλαιο 3: Στατιστικά Στοιχεία Επενδύσεων

3.1 Πίνακες Στατιστικών Δεδομένων Επενδύσεων 2005-2010 48

ΕΠΙΛΟΓΟΣ..... 55

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 56

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρώπη τα τελευταία σαράντα χρόνια έχει παρουσιάσει σημαντική εξέλιξη γενικά και ειδικότερα στο τομέα της αναπτυξιακής οικονομικής πολιτικής, παρά το γεγονός όμως ότι έχει πρωτεύοντα ρόλο σε κάποιους τομείς της βιομηχανίας, τα τελευταία χρόνια βρίσκεται όλο και περισσότερο σε δεύτερη μοίρα σε σχέση με τους διεθνείς ανταγωνιστές της. Η αδυναμία της να μπορέσει να προσπεράσει τους ανταγωνιστές της στο διεθνή στίβο της οικονομίας έγκειται τόσο στην ανικανότητα προσέλκυσης ατόμων με τη κατάλληλη τεχνογνωσία αλλά και κατεπέκταση και καινοτόμων τεχνολογιών όσο και στα επίπεδα παραγωγικότητας, δημιουργίας θέσεων εργασίας και προσβασης σε διεθνείς αγορές.

Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και σε εθνικό επίπεδο με την Ελλάδα να βρίσκεται συνεχώς πίσω στις εξελίξεις σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η έλλειψη καινοτομίας στη τεχνολογία- ειδικά τις δεκαετίες '80 και '90- ο αναχρονιστικός κρατισμός και η εμμονή της ελληνικής οικονομίας να στηρίζεται σε παραγωγικούς τομείς που δεν επέφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, κρατούσαν τα επίπεδα ανταγωνιστικότητας πολύ χαμηλά με αποτέλεσμα να μη μπορεί η χώρα να ακολουθήσει τις απαιτήσεις της παγκοσμιοποιημένης πλέον οικονομίας.

Η Ελλάδα άρχισε να συνειδητοποιεί το πρόβλημα και να επιδιώκει την εύρεση λύσεων με τη ταχεία πορεία της Ευρώπης προς μία Οικονομική και Νομισματική ένωση. Απαραίτητες προϋποθέσεις, για να μπορεί να ακολουθήσει τους ταχύτατους ρυθμούς στις μεταβολές που σημειώνονταν, αποτέλεσαν η αναδιάρθρωση, η απελευθέρωση και ο εκσυγχρονισμός της οικονομίας, μια νέα οργανωτική δομή, αναπροσαρμογή των υφιστάμενων λειτουργιών αλλά και η δημιουργία μια νέας εκσυγχρονισμένης δημόσιας διοίκησης με ικανότητα στρατηγικής δράσης, που θα μπορεί να προσαρμόζεται όσο το δυνατόν ευκολότερα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Παρά τις προσπάθειες που έγιναν προς αυτή τη κατεύθυνση με διάφορους επενδυτικούς νόμους, αν εξαιρέσουμε κάποιες μικρές περιόδους ανάπτυξης, η ελληνική οικονομία συνέχιζε να παραμένει σε χαμηλά επίπεδα ανάπτυξης και αυτό διότι η αναδιάρθρωση της οικονομίας προϋποθέτει την ανάπτυξη νέων δυναμικών κλάδων και επιχειρήσεων, την εισαγωγή και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών με νέο

τεχνολογικό εξοπλισμό σε αναβαθμισμένες επενδύσεις, γιατί οι επενδύσεις είναι το συνώνυμο της οικονομικής ανάπτυξης και του επιτυχούς ανταγωνισμού στη διεθνή παγκοσμιοποιημένη αγορά.

Όλα αυτά είναι ενέργειες που έμειναν σε επίπεδο θεσμικού πλαισίου χωρίς ουσιαστική εφαρμογή στη πράξη μιας και το χρόνιο πελατειακό σύστημα αλλά και η συνεχής μεταβολή του θεσμικού πλαισίου για τις επενδύσεις και τα κίνητρα υλοποίησης τους δυσχέραιναν κατά πολύ την εφαρμογή τους.

Σήμερα η Ελλάδα βρίσκεται εν μέσω οικονομικής κρίσης (κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι χώρες της νότιας ευρώπης περισσότερο) με κύριο αίτιο τη κακή διαχείριση των δημοσιονομικών και το διαρκή εξωτερικό δανεισμό. Στα πλαίσια αυτών των δεδομένων γίνεται σαφές πως τώρα υπάρχει ακόμη περισσότερη ανάγκη για να ανδιάρθρωση της οικονομίας εν γένει και ειδικότερα των λειτουργιών, των ρυθμίσεων, των κανόνων και την απαλλαγή από κάθε είδους αναχρονιστικούς θεσμούς και πελατειακά συστήματα, έτσι ώστε να κερδηθεί το χαμένο έδαφος και να μπορέσει η ελληνική οικονομία να ορθοποδήσει δίνοντας το βάρος στις εκσυγχρονισμένες επενδύσεις ούτως ώστε να μπορέσει να μπει και πάλι δυναμικά στο διεθνή οικονομικό ανταγωνισμό.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η

Κεφάλαιο 1:

Θεωρητικό Πλαίσιο, Εισαγωγή στις Ιδιωτικές Επενδύσεις

1.1 Βασικοί Ορισμοί για τις Ιδιωτικές Επενδύσεις

Οι επενδύσεις αποτελούν το βασικό συντελεστή ανάπτυξης μιας οικονομίας και αυτό διότι επεκτείνεται σε πολλούς κλάδους και τομείς που θα δούμε αναλυτικά παρακάτω, παρ'όλα αυτά η υλοποίηση μιας επένδυσης συνεπάγεται επισταμένη μελέτη ουτος ώστε να είναι ορθολογική προς αποφυγήν ζημίας.

Για να μπορέσουμε όμως να κατανοήσουμε τι είναι επένδυση αλλά ακόμη και την αρνητική της έκβαση, δηλαδή τη ζημία, πρέπει να έχουμε κάποιους ορισμούς και μια θα λέγαμε οριοθέτηση του όρου. Έτσι υπό στενή έννοια όταν λέμε επένδυση εννοούμε την πράξη απόκτησης διαρκούς αγαθού που γίνεται με σκοπό τη χρησιμοποίησή του κατά τη διάρκεια της ζωής του προς παραγωγή άλλων αγαθών και υπηρεσιών¹. Τέτοιου τύπου επενδύσεις μπορεί να είναι η αγορά διαρκών αγαθών ή οι δαπάνες από μια ήδη υπάρχουσα επιχείρηση που βοηθούν στην επέκτασή της και την αύξηση του κέρδους της.

Από την άλλη η επένδυση υπό την ευρεία έννοια συνεπάγεται στέρηση της δυνατότητας ικανοποίησης παρουσών αναγκών η οποία όμως γίνεται με την ελπίδα αποκομίσεως ωφελειών στο μέλλον και συνηθώς αναφερόμενοι σε μια μακροχρόνια περίοδο². Πιο απλά επένδυση υπό ευρεία έννοια είναι η δέσμευση κεφαλαίων για ένα διαστημα που αναμέται να αποφέρει πρόσθετα κέρδη στον επενδυτή σε βάθος χρόνου.

Ενώ οι έμεσες επενδύσεις αποτελούν κατα κύριο λόγο μια συνεχή κίνηση κεφαλαίου, δε συμβαίνει το ίδιο με τις άμεσες επενδύσεις, και μάλιστα, σε ακραία περίπτωση, μπορεί να πραγματοποιηθεί μια άμεση επένδυση χωρίς καν να λάβει χώρα καμιά διεθνής κίνηση κεφαλαίου. Με τις άμεσες επενδύσεις ιδρύεται ή επεκτείνεται μια επιχείρηση και συγχρόνως αποκτάται ο έλεγχος της. Για τη πραγματοποίηση όμως αυτού του σκοπού δε μεταφέρονται από το εξωτερικό όλα τα

¹ Δελής Κ., (1985), *Θεωρία και Μέθοδοι Αξιολογήσεων Επενδύσεως*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα

² Δελής Κ.,(1985), *Θεωρία και Μέθοδοι Αξιολογήσεων Επενδύσεως*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα

απαραίτητα ποσά στη περίπτωση που οι ξένοι επενδυτές έχουν τη δυνατότητα δανεισμού στην εσωτερική αγορά. Η άμεση επένδυση μπορεί να πραγματοποιείται εν μέρει ή και εξ'ολοκλήρου σε είδος (μηχανήματα, ύψα αγαθά κ.λπ.). Μπορεί επίσης να πραγματοποιείται με την επανεπένδυση κερδών προηγούμενων χρόνων. Στις περιπτώσεις αυτές, δε λαμβάνει χώρα καμιά διεθνής κίνηση κεφαλαίου³.

Όσον αφορά την αρνητική έκβαση σε μια επένδυση, τη ζημία δηλαδή, αυτή μπορεί να προέρθει όπως αναφέραμε και παραπάνω όταν δεν έχει γίνει επισταμένη μελέτη πριν υλοποιηθεί η επένδυση για την μείωση του ρίσκου που προκύπτει. Δεν υπάρχει φυσικά καμιά επένδυση που να μην εμπεριέχει ρίσκο όμως υπάρχει η δυνατότητα αποφυγής αρνητικών εκβάσεων και μεγιστοποίηση της απόδοσης μιας επένδυσης όταν το υποκείμενο της επένδυσης (ο φορέας δηλαδή που επενδύει) λαμβάνει υπόψιν του τους κινδύνους που υπάρχουν και φροντίζει να λειτουργεί έτσι ώστε όσο μπορούν να εξαλείφονται. Η ζημία δηλαδή πιο συγκεκριμένα, γίνεται εμφανής σε περίπτωση που γίνει ρευστοποίηση της επένδυσης και υπάρχουν σημαντικές απώλειες από το αρχικό επενδεδυμένο κεφάλαιο.

Σε κάθε περίπτωση είναι πολύ σημαντικό ο επενδυτής να λαμβάνει υπόψιν του στην επισταμένη μελέτη την οποία πρέπει να διενεργεί, τις γενικές αρχές επενδύσεων και χρηματοδότησης και κυρίως το ρόλο του Κράτους σε αυτό το τομέα, μιας και το κράτος επηρεάζει τις αποδόσεις και το κίνδυνο των επενδύσεων που το ενδιαφέρουν μέσω της φορολογίας και γενικότερα της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής που ασκεί.

1.2 Στοιχεία που Συνθέτουν μια Επένδυση

Τα στοιχεία που συνθέτουν μια επένδυση είναι⁴:

i. Ο φορέας που επενδύει

Ο φορέας της επένδυσης δύναται να είναι φυσικό η νομικό πρόσωπο.

ii. Το αντικείμενο της επένδυσης

Το αγαθό στο οποίο επενδύεται το κεφάλαιο το οποίο μπορεί να είναι οποιασδήποτε φύσης, είτε άυλο είτε υλικό, είτε διαρκές είτε καταναλωτικό.

Έτσι η δημιουργία αποθεμάτων αγαθών, γενομένη με σκοπό τη

³ Γεωργαντά Ζ., Μανος Κ., Νότης Β., Ρομπόλης Σ., Σακκάς Δ., (1986), *Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών*, Αθήνα

⁴ Δελής Κ., (1985), *Θεωρία και Μέθοδοι Αξιολογήσεων Επενδύσεων*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα

πραγματοποίηση μελλοντικών ωφελειών, η αγορά "φήμης και πελατείας", η διαφήμιση, η αγορά τίτλων συμμετοχής σε άλλες επιχειρήσεις, αποτελούν επενδύσεις.

- iii. Το κόστος το οποίο συνεπάγεται η δέσμευση κεφαλαίου.
- iv. Η αξία του αναμενόμενου κέρδους στο μέλλον.

Ειδικότερα τα στοιχεία της έννοιας της επένδυσης που εκφράζουν την οικονομική πλευρά της αφορούν⁵:

A) Δέσμευση πόρων κατά το παρόν

Με τον όρο "παρόν" εννοείται ολόκληρη η χρονική περίοδος, που είναι αναγκαία για τη πλήρη απόκτηση του διαρκούς αγαθού. Η διάρκεια της χρονικής αυτής περιόδου ποικίλλει ανάλογα με το είδος της επένδυσης, του μεγέθους της ή άλλων χαρακτηριστικών.

B) Δέσμευση η οποία γίνεται με την ελπίδα

Λόγω της ενυπάρχουσας αβεβαιότητας για το μέλλον, η επένδυση συνιστά ανταλλαγή "παρουσών θυσιών", για την απόκτηση ελπίδας μεγαλύτερων ωφελειών στο μέλλον. Συνεπώς η λήψη απόφασης περιπραγματοποιήσεως επενδύσεως προϋποθέτει τη διατύπωση προβλέψεων των συνθηκών χρησιμοποίησης του διαρκούς αγαθού και της αξίας την οποία θα έχουν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που θα παραχθούν.

Γ) Αποκόμιση μεγαλύτερων ωφελειών στο μέλλον

Η επένδυση συνιστά ανταλλαγή μεταξύ παρουσών θυσιών και μελλοντικών ωφελειών και κατά συνέπεια προϋποθέτει σύγκριση. Για τη σύγκριση απαιτείται η ύπαρξη ενός ή περισσότερων κριτηρίων. Είναι φανερό ότι τα κριτήρια πρέπει να εκφράζουν τους επιδιωκόμενους αντικειμενικούς σκοπούς. Οι ωφέλειες τις οποίες επιδιώκει με την επένδυση το υποκείμενο αυτής συνίστανται στην επίτευξη των τελικών αντικειμενικών σκοπών αυτού. Έτσι η επένδυση παρουσιάζεται συνήθως ως μέσο ικανοποίησης υπάρχουσας η προβλεπόμενης ανάγκης, ή ως μέσο

---

⁵ Δελής Κ., (1985), *Θεωρία και Μέθοδοι Αξιολογήσεων Επενδύσεως*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα

πραγματοποίησεως μιας δραστηριότητας, που αποβλέπει σε ορισμένα ενδιάμεσα αποτελέσματα και στη πραγματοποίηση ενδιάμεσων σκοπών.

1.3 Κίνδυνοι που Απειλούν μια Επένδυση

Οι κίνδυνοι που απειλούν μια νέα επένδυση και επηρεάζουν την απόφαση του επενδυτή είναι τεσσάρων ειδών:

1. Φυσικοί Κίνδυνοι

Είναι γνωστό και αποδεδειγμένο με σκληρό και οδυνηρό πολλές φορές τρόπο για τους ανθρώπους το γεγονός ότι η φύση δεν μπορεί να υποταχθεί στους κανόνες και τη τεχνολογία των ανθρώπων εξόλοκλήρου. Γι αυτό και είναι πάρα πολλά τα παραδείγματα καταστροφής ανθρώπινων περιουσιών και στις χειρότερες περιπτώσεις θανάτου των ίδιων από φυσικά φαινόμενα τα οποία ο άνθρωπος τουλάχιστον ακόμη δε μπορεί ούτε να προβλέψει σε απόλυτο ποσοστό αλλά ούτε και να περιορίσει. Έτσι όταν ένας επενδυτής έχει τοποθετήσει όλη του τη περιουσία σε ακίνητα τα οποία βρίσκονται σε περιοχή που πλήττεται συχνά από τέτοιου μεγέθους φυσικά φαινόμενα όπως πλημμύρες, σεισμοί, πυρκαγιές και ούτω καθ'εξής είναι πολύ λογικό να είναι ανασφαλής συγκριτικά με κάποιον άλλο επενδυτή που την ίδια περιουσία την έχει τοποθετήσει σε ακίνητα σε διαφορετικές περιοχές. Υπάρχουν βέβαια και οι περιπτώσεις στις οποίες οι πιθανότητες να συμβεί κάτι τέτοιο σε μια συγκεκριμένη περιοχή είναι απο ελάχιστες έως και μηδαμινές και παρ'όλα αυτά συμβαίνει, αυτή τη περίπτωση τη συμπεριλαμβάνουμε στο μικρό ποσοστό των εξωγενών παραγόντων που δεν μπορούμε να υπολογίσουμε.

2. Τεχνολογικοί Κίνδυνοι

Στην εποχή μας η εξέλιξη της τεχνολογίας είναι ραγδαία κι ενώ πολλές επενδύσεις πλέον στηρίζονται σε αυτό το τομέα υπάρχει ο κίνδυνος εφεύρεσης νέων τεχνολογιών ακόμη πιο δραστικών στο μέλλον σε σχέση με αυτές που στηρίζονται οι σημερινές επενδύσεις, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα στις τελευταίες.

3. Οικονομικοί Κίνδυνοι

Η διεθνοποίηση των χρηματαγορών και κεφαλαιαγορών επηρεάζει την εθνική οικονομία κάθε κράτους και οποιαδήποτε μεταβολή των τιμών και των αποδόσεων των επενδύσεων στις διεθνείς οικονομίες έχουν αντίκτυπο σε εθνικό επίπεδο όπως συνέβει με την πρόσφατη κρίση που εκδηλώθηκε από το δεύτερο εξάμηνο του 1997 στα χρηματιστήρια των χωρών της ΝΑ Ασίας, η οποία διαδόθηκε άμεσα σε όλα τα χρηματιστήρια του κόσμου με σοβαρές επιπτώσεις.

4. Κοινωνικοί Κίνδυνοι

Στο τομέα αυτό περιλαμβάνονται οι κοινωνικές προτιμήσεις των ατόμων ανάλογα με το επάγγελμα, την ηλικία, το φύλλο, το τόπο καταγωγής και ούτω καθεξής. Με το τρόπο αυτό διευρύνεται το πεδίο των επιλογών από πλευράς καταναλωτών αλλά και αντίστοιχα οι επιλογές επένδυσης από πλευράς επενδυτών που επειδή πολύ συχνά όμως προτιμάται το γρήγορο και όχι το στεθερό μακροπρόθεσμο κέρδος παρατηρείται κορεσμός σε ένα κλάδο επενδύσεων με πολύ αυξημένο ανταγωνισμό και τη δημιουργία όλο και περισσότερων υποκατάστατων αγαθών με μικρότερο κόστος με αρνητικά αποτελέσματα σε πολλές επενδύσεις.

1.4 Διάκριση Επενδύσεων Σύμφωνα με Παλαιότερα Θεσμικά Πλαίσια

Παλαιότερα οι επενδύσεις διακρίνονταν σε κατηγορίες που είχαν ως εξής⁶:

1) Αναλόγως της νομικής μορφής του υποκειμένου

Οι επενδύσεις χωρίζονται σε ιδιωτικές και δημόσιες. Η αγορά όμως κάποιου αγαθού ή χρηματιστηριακών τίτλων από κάποιον ιδιώτη η νοικοκυριό δε θεωρείται επένδυση. Επένδυση θεωρούνται τα στοιχεία του ενεργητικού μιας επιχείρησης που αποκτήθηκαν χάρη στην αποταμίευση των νοικοκυριών που κατέχουν χρηματιστηριακούς τίτλους. Όσον αφορά το κομμάτι της εθνικής οικονομίας επένδυση συνιστά η πραγματική αύξηση του κεφαλαίου της οικονομίας αυτής και των αποθεματικών της.

---

⁶ Δελής Κ., (1985), *Θεωρία και Μέθοδοι Αξιολογήσεων Επενδύσεως*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα

2) Αναλόγως της φύσεως του αγαθού

Οι επενδύσεις χωρίζονται σε υλικές και άυλες. Υλική επένδυση μπορεί να θεωρηθεί για παράδειγμα η αγορά ενός εργοστασίου ενώ άυλη η εκπαίδευση του προσωπικού μιας ήδη υπάρχουσας επιχείρησης.

3) Αναλόγως του ειδικότερου ή ενδιάμεσου σκοπού

α) Επενδύσεις αντικαταστάσεως και ανανεώσεως εξοπλισμού.

β) Επενδύσεις εκσυγχρονισμού

γ) Επενδύσεις αναπτύξεως

δ) Επενδύσεις «γοήτρου»

ε) Επενδύσεις κοινωνικές

στ) Επενδύσεις στρατηγικής φύσεως, επιθετικής ή αμυντικής.

4) Αναλόγως της λειτουργικής φύσεως της επένδυσης

α) Αναφερόμαστε σε παραγωγικές επενδύσεις που συνίστανται στην απόκτηση διαρκών αγαθών που χρησιμεύουν στη παραγωγή άλλων αγαθών ή υπηρεσιών.

β) Χρηματικές τοποθετήσεις. Δηλαδή χορηγήσεις δανείων και αγορές τίτλων συμμετοχής σε άλλες επιχειρήσεις.

γ) Αύξηση αποθεμάτων. Αφορά τόσο τα αγαθά που προορίζονται για τις ανάγκες της παραγωγής όσο και αυτά που αποθεματοποιούνται για λόγους ασφαλείας ή κερδοσκοπικούς.

5) Αναλόγως του χρόνου κατασκευής και εκμετάλλευσης

α) Επενδύσεις οι οποίες γίνονται εντός μιας περιόδου ή έτους, ενώ η εκμετάλλευσή τους διαρκεί πολλές περιόδους.

β) Επενδύσεις των οποίων η κατασκευή και η εκμετάλλευση διαρκούν πολλές περιόδους.

γ) Επενδύσεις των οποίων τόσο η πραγματοποίηση όσο και η εκμετάλλευση διαρκούν μια περίοδο.

1.5 Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και η Συμβολή τους στην Οικονομική Ανάπτυξη

Στην οικονομική ανάπτυξη μιας εθνικής οικονομίας ένα μεγάλο κομμάτι καταλαμβάνουν και οι εισροές από τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ). Άμεση Ξένη Επένδυση (*Foreign Direct Investment*) ονομάζεται η μακροπρόθεσμη επένδυση σε επιχείρηση της εγχώριας αγοράς από επενδυτή (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) του οποίου η έδρα βρίσκεται στην αγορά ξένης χώρας. Η επένδυση γίνεται με πρωταρχικό στόχο την δυνατότητα ελέγχου στο management της εγχώριας επιχείρησης, από αυτή που πραγματοποιεί την επένδυση. Οι επιχειρήσεις δεν είναι ίσες στην ικανότητά τους να λειτουργούν σε μια αγορά. Υπάρχουν επιχειρήσεις που έχουν πλεονεκτήματα σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και η χρήση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος αυτού επιτρέπει στην επιχείρηση να βελτιώνει τη θέση της στην αγορά και τα κέρδη της σε βάρος των ανταγωνιστών της. Η ανισότητα αυτή δεν αφορά μόνο επιχειρήσεις της ίδιας εθνικότητας αλλά και αυτές διαφορετικών εθνικοτήτων. Αυτό σημαίνει, αν αναφερθούμε συγκεκριμένα στην ελληνική οικονομία, όταν μια επιχείρηση που δεν είναι ελληνική διαθέτει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα όπως π.χ. σε εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό, τεχνολογία κλπ η επιχείρηση αυτή υπερτερεί μιας ελληνικής διότι οι ελληνικές έχουν ισότιμη πρόσβαση σε παραγωγικούς συντελεστές γενικά διαθέσιμους στη χώρα καταγωγής τους. Έτσι η είσοδος μιας ξένης επιχείρησης στην ελληνική αγορά είναι πιο αποδοτική σε σχέση με την επέκταση στη χώρα καταγωγής της.

Ο λόγος που οι επιχειρήσεις επιλέγουν την επένδυση σε μια ξένη αγορά είναι τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που της προσφέρει η νομοθεσία της χώρας επένδυσης. Η είσοδος σε μια ξένη αγορά μπορεί να πραγματοποιηθεί με τρεις εναλλακτικούς τρόπους: α) εξαγωγές, β) εγκατάσταση παραγωγικής μονάδας στην ξένη χώρα (ΑΞΕ) και γ) οι συμφωνίες licensing. Το ότι παρέχονται όμως κάποια ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα αυτό δεν σημαίνει αυτόματα ότι μια επιχείρηση επιλέγει να επενδύσει σε μια ξένη χώρα αλλά αυτό πραγματοποιείται μόνο εφόσον το αναμενόμενο κέρδος από την είσοδο σε μια ξένη αγορά είναι μεγαλύτερο σε σχέση με εκείνο που η επιχείρηση προσδοκεί να αποκομίσει στη χώρα καταγωγής της.

Γενικότερα, η αύξηση του ενδιαφέροντος βασίζεται στη γενική διαπίστωση ότι η αύξηση της δραστηριότητας των ξένων επενδύσεων συμπορεύτηκε με τη διεύρυνση του χάσματος μεταξύ των οικονομικά αναπτυγμένων και υπανάπτυκτων

χωρών και με την όξυνση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων και ανισοροπιών στις υπανάπτυκτες χώρες⁷

Κατα την περίοδο 1989-1992 οι εισροές ΑΞΕ στην Ελλάδα ακολουθούν μια αυξητική τάση με μέση ετήσια εισροή ύψους 1.009 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ οι οποία όμως ως ποσοστό της συνολικής μέσης ετήσιας εισροής ΑΞΕ στην Ε.Ε. μειώνεται στο 1,1% περίπου. Την επόμενη διετία οι ΑΞΕ στην Ελλάδα υποχωρούν στα 977 και 981 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ αντίστοιχα ενώ το επόμενο έτος η τάση γίνεται και πάλι ανοδική. Μετατρέπεται σε ασταθή την τριετία 1997-1999 και ανακάμπει το 2000, οπότε σημειώνεται εισροή 1.115 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ. Ως ποσοστό των συνολικών εισροών ΑΞΕ στην Ε.Ε. το μερίδιο των εισροών ΑΞΕ στην Ελλάδα έπειτα από μια αύξηση 1,2% και 1,4% το 1992 και το 1993 αντίστοιχα ακολουθεί μια τάση μείωσης από 0,9% το 1995 έως και 0,2% το 2000.

Ετήσιες εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων στην ΕΕ, 1983-2000

(σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)

Περιοχή/ Χώρα υποδομής	1983-1988*	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Ευρωπαϊκή Ένωση	27.425	84.191	104.408	79.357	83.794	80.935	71.580	113.400	109.642	127.626	261.141	467.154	617.321
Περιφερειακές χώρες ⁺	5.559	14.393	21.478	21.848	18.854	18.060	25.300	28.056	18.532	29.461	67.485	109.200	103.768
Δανία	151	1.090	1.132	1.553	1.017	1.713	5.006	3.194	598	2.472	7.328	11.410	15.748
Φιλανδία	246	490	812	-233	407	866	1.577	1.063	1.109	2.119	12.144	4.605	8.228
Ελλάδα	572	752	1.005	1.135	1.144	977	981	1.053	1.058	984	85	560	1.115
Ιρλανδία	499	85	99	97	1.142	1.121	838	1.447	2.618	2.743	11.035	14.929	16.320
Πορτογαλία	373	1.737	2.610	2.448	1.873	1.534	1.270	685	1.494	2.478	3.115	1.145	4.263
Ισπανία	3.401	8.428	13.841	10.503	13.276	8.144	9.359	6.161	6.585	7.697	14.214	15.758	36.615
Σουηδία	717	1.811	1.979	6.345	-5	3.705	6.269	14.453	5.070	10.968	19.564	60.801	21.499

Πίνακας 1

Σημειώσεις: *Ετήσιος μέσος όρος

+Με γεωγραφική έννοια

Πηγή: UNCTAD, World Investment Report, Διάφορα Τεύχη

⁷ Παπανδρέου Β., (1981), *Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και Αναπτυσσόμενες Χώρες: Η Περίπτωση της Ελλάδας*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα

Σύμφωνα με τα παράπανω στατιστικά στοιχεία παρατηρούμε ότι τη χρονική αυτή περίοδο η Ελλάδα χάνει την ελκυστικότητά της, σε σχετικούς όρους, εντός της Ε.Ε., όπου την ίδια περίοδο η τελευταία τείνει σε όλο και μεγαλύτερο βαθμό ολοκλήρωσης.

1.6 Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Ρόλος της στην Ανάπτυξη των Επενδύσεων

Επιπροσθέτως, παρατηρείται ιδιαίτερο ενδιαφέρον από πλευράς ΕΕ για την ανάπτυξη των επενδύσεων. Στη Συνθήκη της Ρώμης προβλεπόταν η ίδρυση Ευρωπαϊκής Τραπέζης Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Η Τράπεζα ιδρύθηκε επισήμως την 1 Ιανουαρίου 1958, μαζί με την έναρξη ισχύος της εν λόγω συνθήκης. Σκοπός της ήταν η χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης. Οι δραστηριότητές της εκτείνονται στους εξής τομείς⁸:

- Την περιφερειακή ανάπτυξη. Μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους της Ευρωπαϊκής τραπέζης. Στόχος είναι η ανάπτυξη των υποβαθμισμένων περιοχών και η κατά το δυνατόν εξίσωσή τους με τις ανεπτυγμένες.
- Χρηματοδότηση των έργων για την ανάπτυξη των δικτύων μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων. Κυρίως ώστε να είναι δυνατή η ομαλή σύνδεσή τους.
- Την ανάπτυξη των δικτύων επικοινωνίας-τηλεπικοινωνίας και ενέργειας.
- Την υποστήριξη ερευνητικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη μεθόδων προστασίας του περιβάλλοντος.
- Την έρευνα και την ανάπτυξη της σύγχρονης τεχνολογίας.
- Τη χρηματοδότηση εκπαιδευτικών και κοινωνικών προγραμμάτων.

---

⁸ www.eib.org

Κεφάλαιο 2:

Θεσμικό Πλαίσιο, Καταγραφή των Βασικότερων Σημείων των Αναπτυξιακών Νόμων από το 1989 μέχρι και σήμερα

2.1 «Για τον Εκσυγχρονισμό και την Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», Ν. 1892/1990

Η οικονομία της χώρας μας έμεινε πολύ πίσω ειδικά τη δεκαετία του '80 - συγκριτικά με την Ευρώπη που σημείωσε σημαντική πρόοδο κυρίως σε τεχνολογικό εκσυγχρονισμό- και αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στο μοντέλο του κρατισμού που η Ελλάδα είχε υιοθετήσει. Έπρεπε λοιπόν άμεσα να αναδιαρθρωθεί η οικονομία της ούτως ώστε να μπορέσει να ακολουθήσει τη ταχεία διεθνοποίηση της παγκόσμιας οικονομίας.

Στην Ελλάδα από το 1989 μέχρι και σήμερα έχουν τεθεί σε ισχύ τέσσερεις αναπτυξιακοί νόμοι προς αυτή τη κατεύθυνση: Ν. 1892/1990, Ν. 2604/1998, Ν. 3299/2004 και Ν. 3908/2011. Ο 1892/1990 είναι ο πρώτος αναπτυξιακός νόμος και η πρώτη προσπάθεια, είχε τίτλο «για τον εκσυγχρονισμό, την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με τον οποίο, σε γενικές γραμμές, μειώνεται ο ρόλος του κράτους από δραστηριότητες που έχουν ιδιωτικό χαρακτήρα από τη φύση τους. Με τη διαδικασία αυτή ενισχύεται ο ανταγωνισμός, ενώ επιχειρήσεις που αντλούσαν επί σειρά ετών κεφάλαια από την οικονομία χωρίς ουσιαστικά καμία προσφορά σε αυτή είτε διακόπτουν τη λειτουργία τους είτε περνούν στα χέρια ιδιωτών έτσι ώστε να ελευθερωθούν παραγωγικοί πόροι.

Το νομοθέτημα αυτό περιλαμβάνει συμπληρώσεις του προγενέστερου αναπτυξιακού νόμου 1262/1982, παρ'όλα αυτά όμως δεν επιδιώκεται η ριζική αλλαγή του τελευταίου, αλλά όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην εισηγητική του έκθεση «Αναμόρφωση ορισμένων διατάξεων χωρίς μεταβολή της βασικής δομής του».

Παράλληλα όμως με την απελευθέρωση της οικονομίας(αποκρατικοποίηση), το νομοσχέδιο αυτό στηριζόταν πολύ και στα αποδοτικότερα κίνητρα για να πραγματοποιηθούν νέες παραγωγικές επενδύσεις. Βασικός στόχος του ήταν δηλαδή να ευνοηθεί η ιδιωτική επιχειρηματικότητα, η οποία όμως να βασίζεται σε τομείς που εναρμονίζονταν με τις νέες τάσεις της εποχής και μπορούσαν με την ευφρενικότητα των νέων επιχειρηματιών να βοηθήσουν στην ανάκτηση του χαμένου εδάφους της

Ελληνικής οικονομίας και την ένταξη αυτής στο διεθνή στίβο της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας.

Σε γενικές γραμμές με το Ν. 1892/1990 επέρχονται οι παρακάτω βασικές αλλαγές:

- 1) Μεγαλύτερη βαρύτητα στα φορολογικά κίνητρα αντί κινήτρων επιχορηγήσεων-επιδοτήσεων. Αυξάνονται τα φορολογικά κίνητρα και καταργείται το όριο των 2 δις δραχμών (σύμφωνα με το ισχύον τότε νόμισμα) της επένδυσης και ταυτόχρονα γίνεται λιγότερο ελκυστική και πιο δύσκολη η υπαγωγή στα κίνητρα επιχορηγήσεων-επιδοτήσεων. Ταυτόχρονα, καταργείται η συμμετοχή του δημοσίου σε ενισχυόμενες επενδύσεις πάνω από 2,5 δις δραχμών.
- 2) Σύμφωνα με το προηγούμενο νομοθέτημα (1262/1982) προβλέπονταν μεγαλύτερες ενισχύσεις όταν οι φορείς ήταν συνεταιρισμοί, ΟΤΑ ή Έλληνες του εξωτερικού, έτσι με το νόμο 1892/1990 γίνεται αποκατάσταση της αρχής, της ίσης μεταχείρισης μεταξύ φορέων διαφορετικής νομικής ιδιοκτησιακής μορφής.
- 3) Ενισχύονται τα κίνητρα για να μετεγκατασταθούν ρυπογόνες βιομηχανικές μονάδες εκτός των δύο μεγάλων αστικών κέντρων.
- 4) Καθιερώνεται μια πιο επιλεκτική πολιτική κινήτρων για επενδύσεις στον τουριστικό τομέα, και τέλος
- 5) Γίνεται πιο απλή και πιο αποτελεσματική η διαδικασία υποβολής αίτησης υπαγωγής, επένδυση στο νόμο, η αξιολόγηση, έγκριση αλλά και ενίσχυση των επενδυτικών προγραμμάτων.

Αναλυτικότερα το συγκεκριμένο νομοσχέδιο επιχειρούσε σημαντικές αλλαγές στο τομέα της αποκρατικοποίησης. Συγκεκριμένα:

- Διασφάλιζε τις προϋποθέσεις για διαφανή και σωστή μεταφορά των προβληματικών και υπερχρεωμένων επιχειρήσεων στον ιδιωτικό τομέα
- Δημιουργούνταν προϋποθέσεις για την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου των τραπεζών, που ελέγχονταν από το κράτος με τη πώληση θυγατρικών τους επιχειρήσεων

- Παραχωρούνταν και σε ιδιώτες δραστηριότητες που μονοπωλιακά ασκούνται από δημόσιες επιχειρήσεις , δραστηριότητες που δεν ανήκαν φυσικά στη σφαίρα του «φυσικού μονοπωλίου» όπως ήταν π.χ. η κινητή τηλεφωνία.
- Παρεχόταν η δυνατότητα ίδρυσης ιδιωτικών νοσηλευτικών μονάδων που μέχρι τότε απαγορευόταν.

Τα νέα επενδυτικά κίνητρα που προέβλεπε ο συγκεκριμένος νόμος ήταν τα εξής:

- Δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην επιβράβευση της επιτυχίας μέσω εμφάσεως στα φορολογικά κίνητρα
- Διατηρούνται όμως οι απευθείας επιχορηγήσεις των επενδύσεων ως εναλλακτική λύση για νέες εταιρίες ή δραστηριότητες οι οποίες θα αντιμετώπιζαν ενδεχομένως προβλήματα χρηματοδότησης
- Λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για επενδύσεις που αναβαθμίζουν τη τεχνολογία, την οργάνωση και προωθούν την αντιρύπανση
- Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη περιφερειακή ανάπτυξη, τόσο για την άρση υφιστάμενων μειονεκτημάτων της περιφέρειας όσο και για τη προώθηση μιας περισσότερο ισόροπης ανάπτυξης

Επίσης το συγκεκριμένο νομοσχέδιο περιλάμβανε πολύ σημαντικές ρυθμίσεις φορολογικού περιεχομένου που αποσκοπούσαν:

- Στην ενίσχυση της επενδυτικής ροής της οικονομίας, ιδιαίτερα στο μεταποιητικό τομέα και το τομέα υψηλής τεχνολογίας, προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστική ικανότητα της εξέλιξης της βιομηχανίας
- Στην ενδυνάμωση της κεφαλαιαγοράς και την αύξηση της προσφοράς το χρηματηστηριακών τίτλων
- Στην επιβράβευση της αυξημένης παραγωγικότητας, μέσω της απαλλαγής των διανεμόμενων κερδών, που καταβάλλονται στους εργαζομένους μέσω της καταβολής ασφαλιστικών εισφορών
- Στην αύξηση της συναλλαγματικής εισροής και την αναβάθμιση του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας

Επιπροσθέτως, ακολουθούσαν μία σειρά από καινοτόμες ρυθμίσεις που αφορούσαν την αγορά εργασίας προωθώντας την αποτελεσματικότητα όπως η

απελευθέρωση του ωραρίου, αλλά και μια σειρά ρυθμίσεων που είχαν σημαντικό αναπτυξιακό περιεχόμενο και αφορούσαν τη κοινωνική μέριμνα, τη πολεοδομική ανασυγκρότηση και πολλά άλλα.

Ένα πολύ σημαντικό σημείο του Ν.1892/90 είναι η διαίρεση της χώρας σε περιοχές για να μπορέσουν να εφαρμοστούν οι διατάξεις του περί παροχής κινήτρων.

Έτσι οι νομοί της χώρας χωρίζονται σε πέντε περιοχές όσον αφορά τη παροχή κινήτρων που αφορούν όμως μόνο επιχειρήσεις του δευτερογενούς τομέα, που είναι:

Περιοχή Α: Ο Νομός Αττικής (εκτός από τις επαρχίες Τροιζηνίας, Κυθήρων και Λαυρεωτικής), το τμήμα του Νομού Κορινθίας που συνορεύει με το Νομό Αττικής και μέχρι τον Ισθμό Κορίνθου, ο Νομός Θεσσαλονίκης, εκτός από τα τμήματα δυτικά του ποταμού Αξιού και της επαρχίας Λαγκαδά.

Περιοχή Β: Οι Νομοί Βοιωτίας, Μαγνησίας, Λάρισας (πλην επαρχίας Ελασσόνας), Κορινθίας (εκτός από το τμήμα που συνορεύει με το Νομό Αττικής και μέχρι τον Ισθμό Κορίνθου), Αχαΐας (πλην επαρχίας Καλαβρύτων), Ηρακλείου, η περιοχή της πόλης της Ρόδου (που καθορίζεται από ακτίνα 15 χλμ. Από το Νομαρχιακό Κατάστημα της πόλης), η πόλη της Χαλκίδας, το τμήμα του Νομού Θεσσαλονίκης δυτικά του ποταμού Αξιού και η επαρχία του Λαγκαδά.

Περιοχή Γ: Οι Νομοί Ημαθίας, Κοζάνης, Καβάλας, Τρικάλων, Καρδίτσας (πλην ορισμένων Δήμων και Κοινοτήτων), Αιτωλοακαρνανίας, Εύβοιας (εκτός από τη πόλη της Χαλκίδας και ορισμένων Δήμων), Άρτας, Πρεβέζης, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Πέλλας, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Σερρών, Δράμας, Χανίων, Κέρκυρας, Φθιώτιδος, Πιερίας, Αργολίδος, Αρκαδίας (πλην ορισμένων Κοινοτήτων), Λακωνίας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Φλώρινας, Ρεθύμνου, Λασιθίου, Κυκλάδων (πλην ορισμένων νησιών), και η επαρχία Κυθήρων, ορισμένες Κοινότητες της επαρχίας Λαγκαδά του Νομού Θεσσαλονίκης, η επαρχία Τροιζηνίας, οι Δήμοι Μεθάνων και Πόρου και ορισμένες Κοινότητες του Νομού Αττικής. Επίσης οι υπόλοιπες περιοχές της χώρας που δεν εμπίπτουν στις άλλες ζώνες, εκτός των ακριτικών περιοχών των άλλων νομών (πλην της νήσου Κέρκυρας) σε απόσταση 20χλμ. από τα σύνορα, καθώς και των Δήμων και Κοινοτήτων των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 20χλμ.

Περιοχή Δ: Οι ακριτικές περιοχές των συνοριακών νομών (πλην Κέρκυρας) σε απόσταση 20χλμ. από τα σύνορα, καθώς και οι δήμοι και οι

κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τα όρια των 20 χλμ. Οι νομοί Ευρυτανίας, Γρεβενών, Φωκίδας, Ηλείας, Μεσσηνίας, Κοζάνης, η επαρχία Ελασσόνας του Νομού Λαρίσης, ορισμένες Κοινότητες του Νομού Αρκαδίας, η επαρχία Καλαβρύτων του Νομού Αχαΐας, ορισμένοι Δήμοι και Κοινότητες του Νομού Καρδίτσας και η ζώνη Λαυρεωτικής. Επίσης τα νησιά Ρόδος (πλην της πόλης της Ρόδου σε βάθος 15χλμ. Από το Νομαρχιακό Κατάστημα), Κώς, Πάτμος, Θάσος, Θηρασία, Αμοργός, Κουφονήσια, Σχοινούσα, Ηράκλεια, Δονούσα, Ανάφη, Σίκινος, Φολέγανδρος και Κίμωλος.

Θράκη: Οι Νομοί Ξάνθης και Ροδόπης.

Ειδική Ζώνη: Οι επαρχίες Καλαμάτας και Μεσσηνίας του Νομού Μεσσηνίας, Λέσβος, Λήμνος, Αγ. Ευστράτιος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Οινούσες, Λέρος, Κάλυμνος, Νίσυρος, Τήλος, Σύμη, Χάλκη, Αστυπάλαια, Λειψοί, Αγαθονήσι, Αρκοί, Ψέριμος, Ψαρά, Φούρνοι, Κάρπαθος, Κάσος, Σαμοθράκη, Καστελλόριζο και ο Νομός Έβρου.

Όσον αφορά τις τουριστικές επενδύσεις οι νομοί της χώρας κατατάσσονται στις ακόλουθες περιοχές κινήτρων:

Περιοχή Α΄: Ο Νομός Αττικής (εκτός της επαρχίας Τροιζηνίας, τα νησιά Ύδρα, Σπέτσες, Αίγινα και την επαρχία των Κυθήρων), ο Νομός Θεσσαλονίκης (εκτός της επαρχίας Λαγκαδά και ορισμένων κοινοτήτων).

Περιοχή Β΄: Τα νησιά Κέρκυρα (εκτός της περιοχής Λευκίμμης από το γεφύρι Μεσογής μέχρι το Κάβο σε όλο το τμήμα του νησιού), Νύκονος, Σκιάθος, Αίγινα, Σπέτσες, Ύδρα, οι επαρχίες Τεμένους και Πεδιάδας του Νομού Ηρακλείου, η επαρχία Μιραμπέλλου του Νομού Λασιθίου, η περιοχή της πόλης της Ρόδου, η πόλη της Χαλκίδας και η επαρχία Λαγκαδά Θεσσαλονίκης.

Περιοχή Γ΄: Οι Νομοί Βοιωτίας, Ρεθύμνου, Λασιθίου, Άρτας, Τρικάλων, Κοζάνης, Ημαθίας, Λακωνίας, Πρεβέζης, Αιτωλοακαρνανίας, Μαγνησίας (εκτός της Σκιάθου), Λάρισας (εκτός επαρχίας Ελασσόνας), Ευβοίας (εκτός από τη πόλη της Χαλκίδας), Φθιώτιδας, Κορινθίας, Αργολίδας, Αχαΐας (εκτός από τη πόλη των Καλαβρύτων), Πιερίας, Χαλκιδικής, Καβάλας, Αρκαδίας, Καρδίτσας, το υπόλοιπο του Νομού Κερκύρας, Λευκάδος, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, οι Κυκλάδες (πλην της Μυκόνου και ορισμένων άλλων νησιών), το υπόλοιπο της Κρήτης και η επαρχία Κυθήρων. Ορισμένες Κοινότητες της επαρχίας Λαγκαδά

επαρχία της Τροιζήνας, οι Δήμοι Μεθάνων και Πόρου και ορισμένες Κοινότητες του Νομού Αττικής.

Περιοχή Δ΄: Οι Νομοί Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλας, Κιλκίς, Δράμας, Σερρών, Ευρυτανίας, Γρεβενών, Φωκίδας, Ηλείας, Μεσσηνίας, ορισμένοι Δήμοι του Νομού Ευβοίας, ορισμένες περιοχές του Νομού Κοζάνης, η επαρχία Ελασσόνας του Νομού Λαρίσης, ορισμένες Κοινότητες του

Νομού Αρκαδίας, η επαρχία Καλαβρύτων, ορισμένοι δήμοι και κοινότητες του Νομού Καρδίτσας και η ζώνη της Λαυρεωτικής. Επίσης τα νησιά Ρόδος(πλην της πόλης της Ρόδου), Κως, Πάτμος, Κουφονήσια, Σχοινούσα, Ηράκλεια, Δονούσα, Ανάφη, Σίκινος, Φολέγανδρος, Κίμωλος, Θηρασία, Αμοργός και Θάσος.

Θράκη: Οι Νομοί Ξάνθης και Ροδόπης.

Ειδική Ζώνη: Οι επαρχίες Καλαμάτας και Μεσσήνης, Λέσβος, Λήμνος, Αγ. Ευστράτιος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Οινούσες, Λέρος, Κάλυμνος, Νίσυρος, Τήλος, Χάλκη, Αστυπάλαια, Λειψοί, Αγαθονήσι, Αρκοί, Ψέριμος, Ψαρά, Φούρνοι, Κάρπαθος, Κάσος, Σαμοθράκη, Καστελλόριζο και ο Νομός Έβρου.

Παρακάτω παρατίθενται πίνακες με στοιχεία του συγκεκριμένου νομοσχεδίου⁹.

Ύψος Επένδυσης	ΠΕΡΙΟΧΕΣ				
	Α΄	Β΄	Γ΄	Δ΄	ΘΡΑΚΗ
Βιομηχανίες, βιοτεχνίες, γεωργικές επιχειρήσεις	-	15%	25%	35%	50%
Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κ.λπ	-	10%	15%	25%	35%

Πίνακας 2

Επιχορηγήσεις (%) κατά περιοχή κινήτρων

Ποσοστά αφορολόγητων εκπτώσεων κατά περιοχή για παραγωγικές επενδύσεις

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Ποσοστό αφορολόγητης έκπτωσης επί της αξία της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση
Α΄	-	-
Β΄	60	60
Γ΄	75	75
Δ΄	90	90
ΘΡΑΚΗ	100	100

Πίνακας 3

Ποσοστά αφορολόγητων εκπτώσεων κατά περιοχή για επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και ξενόνων

⁹ Κόνσολας, Ν., (1997), *Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Ποσοστό αφορολόγητης έκπτωσης επί της αξίας της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση
Α΄	-	-
Β΄	40	60
Γ΄	55	75
Δ΄	70	90
ΘΡΑΚΗ	100	100

Πίνακας 4

Σίγουρα σκοπός του νομοσχεδίου δεν ήταν η απαλοιφή των οποιονδήποτε επιχειρηματικών κινδύνων αλλά το να δώσει το έναυσμα σε επενδυτές να ασχοληθούν και να υλοποιήσουν νέες σοβαρές επενδύσεις. Κάτι τέτοιο θα ήταν υλοποιήσιμο μόνο με την εξάλειψη ασαφειών, ατελειών και αθέμιτων συναλλαγών. Προς αυτή τη κατεύθυνση λοιπόν κινήθηκε κάνοντας πιο απλό και ορθολογικό το μηχανισμό υποβολής-αξιολόγησης και έγκρισης των επενδυτικών σχεδίων.

Η μεγαλύτερη έμφαση για επενδυτικά κίνητρα με αυτό το νόμο δόθηκε στα φορολογικά κίνητρα και αυτό διότι διαπιστώθηκε από τα μέχρι εκείνη τη στιγμή στοιχεία πως οι ενισχύσεις στις επενδύσεις αποφέρουν υψηλότερα ποσοστά οικονομικής ανάπτυξης. Το σύστημα επιχορηγήσεων γίνεται ορθολογικότερο, προωθώντας τις νέες επενδύσεις που δεν είχαν αντικειμενικό σκοπό την αξιοποίηση των φορολογικών κινήτρων που τους παρείχε το κράτος ενώ παράλληλα θα συνέβαλαν σημαντικά στον εμπλουτισμό του παραγωγικού δυναμικού της χώρας.

Αυτό που γίνεται τελικά σαφές μέσω του συγκεκριμένου νομοσχεδίου είναι ότι είχε σκοπό(όπως και κάθε επερχόμενος αναπτυξιακός νόμος) τη βελτίωση της χωροταξικής κατανομής των επενδύσεων, δηλαδή τη μείωση περιφερειακών ανισοτήτων στις επενδύσεις δίνοντας κίνητρα επέκτασης τους και σε άλλες περιφέρειες, πέραν των μεγάλων αστικών, ούτως ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές, να χρησιμοποιηθεί νέα τεχνολογία και να αυξηθεί ο ανταγωνισμός αξαλείφοντας σιγά σιγά το μονοπώλιο. Αποσκοπούσε σε πιο ουσιαστικές, σταθερές και τεχνολογικά εξελιγμένες νέες επενδυτικές δραστηριότητες, μέσω των κινήτρων που παρείχε, που θα προσανατολίζονταν σε κλάδους που μέχρι τότε δεν είχαν σημειώσει ιδιαίτερη ή καθόλου ανάπτυξη, αλλά και στην ενίσχυση των ήδη υπάρχουσών έτσι ώστε να έχουν

πλέον τη δυνατότητα να συμβαδίσουν με τις νέες ανάγκες και να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις των καιρών που ήταν πλέον εμφανείς στη διεθνή οικονομική δραστηριότητα, με αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό της οικονομίας της χώρας και τη δυνατότητα ένταξής της στο διεθνή ανταγωνισμό που όσο πήγαινε και ενδυναμωνόταν κάτι που έμοιαζε με επιταγή μιας και η πολιτική επιλογή του ελληνικού λαού ήταν να πορευτεί πλέον μαζί με όλα τα Ευρωπαϊκά Έθνη στο δρόμο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Μέχρι την ψήφιση του επόμενου αναπτυξιακού νόμου το 1998 (Ν. 2601/1998, που αναλύεται παρακάτω), μεσολάβησαν αρκετά Προεδρικά Διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Απόφασεις με πιο αξιοσημείωτο το Ν. 2234/1994 σύμφωνα με το οποίο επιδιώχθηκε η αναμόρφωση των κινήτρων της αναπτυξιακής πολιτικής, όπως θεσμοθετήθηκε με το Ν. 1892/1990, αλλά και βελτίωση του ίδιου του Νόμου για την εξασφάλιση συνέχειας και συνέπειας της αναπτυξιακής διαδικασίας της Ελλάδας.

Με το νομοσχέδιο αυτό εισήχθησαν θεσμικές αλλαγές που συνδέονταν τόσο με το νέο είδος των παραγωγικών επενδύσεων που θα μπορούσαν να υπαχθούν στο νόμο, όσο και με τις προϋποθέσεις υπαγωγής τους ή το ύψος και το τρόπο καταβολής των ενισχύσεων, αλλά και με θέματα καθορισμού των αρμοδιοτήτων μεταξύ των συναρμόδιων Υπουργείων.

Παρακάτω παραθέτονται πίνακες με τις εγκριθείσες επενδύσεις από το πρώτο εξάμηνο του έτους 1990 μέχρι το πρώτο εξάμηνο του έτους 1996 των Νόμων 1892/90 και 2234/94 (εκ.δρχ.)¹⁰.

---

¹⁰ ΠΗΓΗ: «ΕΠΙΛΟΓΗ»- Ετήσια Έκδοση 1997

Αριθμός Επενδύσεων	Κλάδος	Ύψος Επένδυσης (εκ. δρχ.)	Ίδια Κεφάλαια (εκ. δρχ.)	Επιχορήγηση (εκ.δρχ.)	Δάνεια Επιδοτούμενα (εκ. δρχ)	Δάνεια Μη Επιδοτούμενα (εκ. δρχ.)	Λοιπά Κεφάλαια (εκ. δρχ.)	Νέες Θέσεις	Αριθμός Κλινών	Εκταμιεύσεις (εκ.δρχ.)
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ										
64	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	14.732	4.302	7.962	2.442		25	340		1.825
606	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	319.372	84.988	174.128	59.198	363	697	13.876		50.362
11	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.517	634	564	319			55	764	274
21	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2.940	878	1.479	529		54	152		591
702	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	338.561	90.802	184.133	62.488	363	776	14.423	764	53.052
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ										
45	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	3.118	1.211	1.131	720	13	43	58		433
588	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	165.847	68.465	56.048	40.665		670	6.180	866	12.809
58	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	13.837	7.377	3.463	2.840		157	884	10.338	1.420
40	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.898	3.073	1.699	994		133	189	46	756
731	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	188.700	80.126	62.341	45.219	13	1.003	7.311	11.300	15.418
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ										
4	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	142	46	48	43		5			20
156	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	33.600	12.337	13.014	8.184		62	1.250		2.208
6	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.894	753	578	563			63	1.036	192
8	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	765	415	280	63		7	27		135
174	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	36.401	13.551	13.920	8.853		74	1.340	1.036	2.555
ΗΠΕΙΡΟΣ										
72	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	5.544	2.221	1.860	1.309	9	145	209		693
108	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	11.030	5.117	3.334	2.480		99	418		2.098
27	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	3.900	2.224	937	801		28	205	1.302	171
7	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	642	377	212	54		0	28	0	44
214	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	21.206	9.939	6.343	4.644	9	272	860	1.302	3.006

Πίνακας 5

Αριθμός Επενδύσεων	Κλάδος	Ύψος Επένδυσης (εκ. δρχ.)	Ίδια Κεφάλαια (εκ. δρχ.)	Επιχορήγηση (εκ.δρχ.)	Δάνεια Επιδοτούμενα (εκ. δρχ)	Δάνεια Μη Επιδοτούμενα (εκ. δρχ.)	Λοιπά Κεφάλαια (εκ. δρχ.)	Νέες Θέσεις	Αριθμός Κλινών	Εκταμιεύσεις (εκ.δρχ.)
ΘΕΣΣΑΛΙΑ										
52	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	4.559	1.597	1.586	1.348		28	98		581
140	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	58.387	21.669	19.151	17.410		157	2.380		5.372
48	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	6.198	4.010	1.490	672		27	343	2.561	443
16	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.355	818	354	173		10	66	86	153
256	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	70.499	28.094	22.581	19.603		222	2.887	2.647	6.549
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ										
8	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	702	304	254	138		5	18		101
62	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	5.233	2.536	1.427	1.234		35	202		707
40	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	11.472	6.017	2.959	2.475		21	378	5.531	934
1	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	750	300	263	188			65		
111	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	18.157	9.157	4.903	4.035		61	663	5.531	1.748
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ										
34	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	4.007	1.459	1.357	1.113		61	107		637
241	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	39.360	17.097	12.890	8.732	260	383	1.490	42	3.226
26	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	5.175	2.566	1.238	1.312		58	180	2.584	431
7	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.383	922	414	44		3	70	208	408
308	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	49.925	22.044	15.917	11.201	260	505	1.847	2.834	4.702
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ										
73	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	7.762	2.510	2.758	2.289	4	201	138		1.657
243	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	96.837	38.101	28.882	28.672	93	1.089	3.321	210	9.098
21	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	11.034	5.414	3.153	2.442		24	555	3.118	715
3	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	279	162	92	14		12	14		74
340	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	115.912	46.187	34.885	33.417	97	1.326	4.028	3.328	11.544

Πίνακας 6

Αριθμός Επενδύσεων	Κλάδος	Ύψος Επένδυσης (εκ. δρχ.)	Ίδια Κεφάλαια (εκ. δρχ.)	Επιχορήγηση (εκ.δρχ.)	Δάνεια Επιδοτούμενα (εκ. δρχ)	Δάνεια Μη Επιδοτούμενα (εκ. δρχ.)	Λοιπά Κεφάλαια (εκ. δρχ.)	Νέες Θέσεις	Αριθμός Κλινών	Εκταμιεύσεις (εκ.δρχ.)
ΑΤΤΙΚΗ										
10	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	668	395	99	164		11	17		26
273	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	76.347	32.070	27.670	15.784	238	584	3.139		8.429
44	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	17.270	10.284	4.265	2.673		48	125	11.025	417
109	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	22.254	11.358	6.947	3.723		225	1.392		3.240
136	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	116.539	54.107	38.981	22.344	238	868	4.673	11.025	12.112
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ										
33	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	2.367	776	827	742	16	5	41		285
179	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	35.174	15.111	11.884	7.755		464	1.199		3.364
29	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	9.000	4.772	2.565	1.649		14	428	3.928	847
9	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	583	193	198	192			31		112
250	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	47.124	20.852	15.434	10.338	16	483	1.699	3.928	4.608
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ										
6	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	902	337	398	167			22		67
130	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	10.993	4.331	4.853	1.701		108	453		1.543
68	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	12.830	6.286	4.428	1.722		393	673	4.771	2.353
2	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2.124	734	853	535		1	91	160	39
206	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	26.849	11.688	10.532	4.125		502	1.239	4.931	4.002
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ										
1	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	13	3	5	5					
32	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	3.096	1.235	1.199	657		5	82	59	153
35	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	5.658	3.147	1.498	980		33	270	1.524	725
68	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	8.767	4.385	2.702	1.642		38	352	1.583	878

Πίνακας 7

Αριθμός Επενδύσεων	Κλάδος	Ύψος Επένδυσης (εκ. δρχ.)	Ίδια Κεφάλαια (εκ. δρχ.)	Επιχορήγηση (εκ.δρχ.)	Δάνεια Επιδοτούμενα (εκ. δρχ)	Δάνεια Μη Επιδοτούμενα (εκ. δρχ.)	Λοιπά Κεφάλαια (εκ. δρχ.)	Νέες Θέσεις	Αριθμός Κλινών	Εκταμιεύσεις (εκ.δρχ.)
ΚΡΗΤΗ										
10	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	1.558	772	521	195		71	16		544
273	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	39.377	17.578	12.838	8.951		10	855	80	1.613
44	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	29.244	13.353	7.093	6.727		2.070	1.188	15.066	3.388
109	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.734	748	503	218	265		95	7	84
136	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	71.913	32.451	20.955	16.091	265	2.151	2.154	15.153	5.629
ΣΥΝΟΛΟ										
33	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	46.728	16.212	19.089	10.779	42	606	1.088		6.944
179	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	913.033	328.472	373.319	204.592	2.253	4.397	35.561	1.257	102.430
29	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	170.724	87.297	46.570	33.694		3.163	7.014	92.451	18.660
9	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	46.279	21.920	15.331	8.209	265	554	2.426	931	5.763
250	ΣΥΝ.ΠΕΡ/ΡΕΙΑΣ	1.176.764	453.901	454.309	257.274	2.560	8.720	46.089	94.639	133.797

Πίνακας 8

2.2 «Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική και Περιφερειακή Ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις», Ν. 2601/1998

Περίπου οχτώ χρόνια μετά ψηφίζεται ένα καινούργιο νομοσχέδιο, 2604/1998 με τίτλο «Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική και Περιφερειακή Ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις». Το νομοσχέδιο αυτό εστίαζε στη ριζική αναθεώρηση των κινήτρων που ίσχυαν μέχρι εκείνη τη στιγμή για παραγωγικές επενδύσεις. Τα επενδυτικά κίνητρα αποτελούσαν πλέον μέριμνα κάθε διαρθρωτικής πολιτικής αφού είχε καταστεί σαφές ότι ήταν το βασικό μέσο για την ανάπτυξη της οικονομίας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της, με προϋπόθεση να λειτουργούν αποτελεσματικά και με πλήρη διαφάνεια.

Με το νέο νομοσχέδιο τέθηκαν κάποιοι στόχοι για την υλοποίηση των οποίων κρίθηκαν αναγκαίες μεταβολές σε σχέση με το προϋπάρχον. Οι βασικοί στόχοι διαμορφώνονται ως εξής:

- i. Η διατήρηση ενός πλαισίου ελκυστικών κινήτρων για την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων κυρίως στη μεταποίηση και στο τουρισμό.
- ii. Η καλύτερη διασύνδεση των παρεχόμενων κινήτρων με τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
- iii. Η παροχή κινήτρων που δημιουργούν λιγότερες στρεβλώσεις στον υγιή ανταγωνισμό και συνδέονται αμεσότερα με την επίτευξη κερδοφόρων αποτελεσμάτων από τις εννοσχυόμενες επενδύσεις.
- iv. Η μείωση της δημοσιονομικής επιβάρυνσης σε επίπεδα συμβατά με τα περιθώρια που αφήνει το εφαρμοζόμεβνο πρόγραμμα σύγκλισης, λαμβάνοντας υπόψη και τις λοιπές αναγκαίες δημόσιες δαπάνες στο τομέα των αναπτυξιακών δομών και της κοινωνικής πολιτικής.

Οι μεταβολές που προτάθηκαν από το παρόν νομοσχέδιο, για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων είχαν ως εξής:

- 1) Η αντικατάσταση της επιχορήγησης κεφαλαίου με ελκυστικά κίνητρα επιδότησης επιτοκίου και φορολογικές απαλλαγές για τις υφιστάμενες παλαιές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις εκσυγχρονισμού και επέκτασης. Διατήρηση της επιχορήγησης κεφαλαίου για νέες επιχειρήσεις και για ειδικές μορφές επενδύσεων.

- 2) Μείωση της μέγιστης δωρεάν επιχορήγησης σε 40% και αντίστοιχη αύξηση της ελάχιστης συμμετοχής του επενδυτή επίσης στο 40%. Η κλιμάκωση της μέγιστης δωρεάν επιχορήγησης στις υπόλοιπες ζώνες σε 30% και 15% του κόστους της επένδυσης και ελάχιστη ίδια συμμετοχή το 40%.
- 3) Ο ορισμός της Γ΄ Ζώνης(μέσος βαθμός ενίσχυσης) ως περιλαμβάνουσας περιοχές με έντονα προβλήματα απασχόλησης, που ορίζονται ανά διετία με κριτήρια την ύπαρξη ανεργίας τουλάχιστον κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανώτερης του μέσου όρου χώρας κατά τη τελευταία τετραετία ή/και τη μείωση του ενεργού πληθυσμού(σύμφωνα με τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία).
- 4) Ο περιορισμός των ενισχύσεων για δημιουργία νέων ξενοδοχειακών μονάδων και η στροφή των πόρων σε επενδύσεις που βελτιώνουν τη ποιότητα και διαφοροποιούν το τουριστικό προϊόν.
- 5) Η μείωση των ζωνών στις οποίες κλιμακώνονται τα κίνητρα από πέντε σε τέσσερεις και η αλλαγή των κριτηρίων ορισμού τους.

ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		ΠΑΛΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΖΩΝΗ Δ΄ (Θράκη, παραμεθόριος 20km, νησιά Ανατ. Αιγαίου)	Δωρεάν Επιχορήγηση 40% Επιδότηση Επιτοκίου 40% Νέες ξεν/κές μονάδες 20%	Επιδότηση επιτοκίου 40% 100% εκπίπτει από τα κέρδη 10ετίας
ΖΩΝΗ Γ΄ (Περιοχές με έντονα προβλήματα απασχόλησης ή μείωσης του ενεργού πληθυσμού οριζόμενες ανά διετία)	Δωρεάν επιχορήγηση 30% Επιδότηση Επιτοκίου 30% Νέες ξεν/κές μονάδες 10%	Επιδότηση επιτοκίου 15% 70% της επένδυσης εκπίπτει από τα κέρδη 10ετίας
ΖΩΝΗ Β΄ (Υπόλοιπες περιοχές χώρας)	Δωρεάν επιχορήγηση 15% Επιδότηση Επιτοκίου 15%	Επιδότηση επιτοκίου 15% 40% της επένδυσης εκπίπτει από τα κέρδη

	Νέες ξεν/κές μονάδες 0%	10ετίας
ΖΩΝΗ Α΄ (Αττική και Θεσσαλονική με εξαίρεση κάποιες ζώνες)	- (Κίνητρα μόνο για ειδικές επενδύσεις) Δωρεάν επιχ/γηση 25%-40% Επιδότηση Επ/κίου 25%-40%	- (Κίνητρα μόνο για ειδικές επενδύσεις) Επιδότηση επιτοκίου 25%-40% 60%-100% επένδυσης εκπίπτει από τα κέρδη 10ετίας

Πίνακας 9

11

- 6) Ο ορισμός οροφής καταβαλλόμενης επιχορήγησης ανά δημιουργούμενη νέα μόνιμη θέση εργασίας (15 εκατομμύρια δραχμές ανά θέση), ελεγχόμενη για μια πενταετία από την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- 7) Η έμφαση στον ανταγωνισμό και τη τόνωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Με δεδομένη την υψηλότερη σχέση θέσεων απασχόλησης προς επενδεδυμένα κεφάλαια στις ΜΜΕ, η προαναφερθείσα σύνθεση της επιχορήγησης με νέες θέσεις απασχόλησης κατευθύνει σε μεγαλύτερο βαθμό τα κίνητρα προς την ενίσχυση των ΜΜΕ.
- 8) Η δια προεδρικών διαταγμάτων προκήρυξη, αφού προηγηθεί η εκπόνηση σχετικής μελέτης σκοπιμότητας, ειδικών καθεστώτων ενίσχυσης για την επίτευξη συγκεκριμένων κλαδικών ή περιφερειακών στόχων.
- 9) Η παροχή ενισχύσεων για ολοκληρωμένα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης βιώσιμων επιχειρήσεων του μεταποιητικού και μεταλλευτικού τομέα, που βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή πορεία.
- 10) Η ριζική αλλαγή της διαδικασίας υπαγωγής και παρακολούθησης σχεδίων παλαιών ή νέων επιχειρήσεων, η οποία στηρίζεται στη τραπεζική αξιολόγηση για χορήγηση επενδυτικού δανείου και στην ελεγκτική διαδικασία της αρμόσιας Δ.Ο.Υ..

¹¹ Κόνσολας, Ν., (1997), *Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

11) Η μεταβολή του συστήματος υποβολής και των νέων διαδικασιών αξιολόγησης αιτήσεων για νέες επιχειρήσεις και ειδικές επενδύσεις (κίνητρο επιχορήγησης). Το νέο σύστημα είναι αφ' ενός περισσότερο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των επενδυτών για ταχεία αξιολόγηση και αφ' ετέρου εισάγει κριτήρια προτεραιότητας πέραν των κριτηρίων βιωσιμότητας επιτρέποντας την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων.

2.3 «Κίνητρα Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη και τη Περιφερειακή Σύγκλιση και άλλες διατάξεις», Ν. 3299/2004

Μετά από περίπου έξι χρόνια ήρθε ένα καινούργιο νομοσχέδιο, το οποίο κατήγγειλε το προγενέστερο 2601/1998, Ν. 3299/2004 με τίτλο «Κίνητρα Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη και τη Περιφερειακή Σύγκλιση και άλλες διατάξεις». Παρά το ότι καταργείται ο προηγούμενος αναπτυξιακός νόμος διατηρούνται σε ισχύ πολλές Υπουργικές και Κανονιστικές Αποφάσεις από το τελευταίο νόμο, ενώ εισήγαγε πολλές νέες μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούσαν στη παροχή ενισχύσεων προς ιδιωτικές επενδύσεις αλλά και σε αποτελεσματικότερα κίνητρα που θα βελτίωναν τις διαδικασίες εφαρμογής τους. Αποτέλεσε ένα ακόμη νόμο που είχε σκοπό την αύξηση των επενδύσεων και κατά συνέπεια την ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας με τη διαφορά όμως ότι το νομοσχέδιο 3299/2004 επικεντρώθηκε περισσότερο στη προετοιμασία της χώρας απέναντι στις μελλοντικές απαιτήσεις που θα προέκυπταν από τις εξελίξεις στην οικονομία και τη τεχνολογία, προσπαθώντας να βάλει τέλος στη συνήθεια όλων των κομμάτων που αναλάμβαναν κυβερνητικά χρέη να μεταβάλλουν την ισχύουσα νομοθεσία περί ιδιωτικών επενδύσεων, κάτι που φυσικά πολλές φορές δεν επέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Οι βασικοί στόχοι του νομοσχεδίου διαμορφώνονταν ως εξής:

- i. Η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη.
- ii. Η αύξηση της απασχόλησης.
- iii. Η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- iv. Η προστασία του περιβάλλοντος.

- v. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών.
- vi. Η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας.
- vii. Η ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων(MME).
- viii. Η αναδιάρθρωση της οικονομίας.

Επιπλέον τα είδη των παρεχόμενων ενισχύσεων για τα επενδυτικά σχέδια που υπάχθηκαν στο νόμο 3299/2004 είχαν ως εξής:

- i. Επιχορήγηση, που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για τη κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου
- ii. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συνίσταται στη κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συνάπτεται για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
- iii. Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από τη καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης της πρώτης δεκαετίας από τη πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.
- iv. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης από το επενδυτικό σχέδιο απασχόλησης, που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο, για μια διετία, τμήματος του μισθολογικού κόστους των δημιουργούμενων, εντός της πρώτης τριετίας από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, θέσεων απασχόλησης.

Τα παραπάνω είδη ενισχύσεων παρέχονται εναλλακτικά και ως εξής:

- i. Επιχορήγηση ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης
- ii. Φορολογική απαλλαγή
- iii. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης.

Ενώ στα ειδικά καθεστάτα(άρθρο 9, Ν. 3299/2004) μπορεί να γίνει συνδυασμός περισσότερων ενισχύσεων.

Βασική παράμετρο ωστόσο για το προσδιορισμό του ύψους των παρεχόμενων κινήτρων καθώς και στο καθορισμό του είδους των ενισχυόμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων θα αποτελούσε η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις όπως χαρακτηριστικά αναφερόταν και στην εισηγητική έκθεση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Ειδικότερα ο Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων βάσει του οποίου η Επικράτει έχει διαιρεθεί , μέχρι το 2006, σε τέσσερις περιοχές κινήτρων-όπως παρατείνονται παρακάτω- το Πολυτομεακό πλαίσιο προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια που εκτός από περιορισμούς στο ύψος των ενισχύσεων σε μεγάλες επενδύσεις αφαιρεί και τη δυνατότητα κρατικής υποστήριξης σε σημαντικούς τομείς της παραγωγικής δραστηριότητας, όπως και άλλοι Κανονισμοί και Οδηγίες που επιβάλλουν δεσμεύσεις, η τήρηση των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθεστώτων ενίσχυσης ιδιωτικών επενδύσεων.

Η κατανομή της Επικράτειας σε τέσσερις περιοχές, προκειμένου να εφαρμοστούν οι διατάξεις του νομοσχεδίου, έχουν ως εξής:

- **Περιοχή Δ΄:** Περιλαμβάνει τους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου, τις Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.) όπως καθορίζονται στο άρθρο 1 του Ν.2545/1997(ΦΕΚ 254,Α΄,1997), της Διοικητικής Περιφέρειας Ηπείρου, τα Νησιά της Ελληνικής Επικράτειας με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 1991, τα νησιά της Διοικητικής Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη Νήσο Θάσο, το Νομό Δωδεκανήσου, πλην της περιοχής, που καθορίζεται από την Υπουργική Απόφαση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου της πόλης της Ρόδου, και την παραμεθόριο ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Επικράτειας σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα, στην οποία εντάσσονται και οι Δήμοι και οι Κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή.

Η Περιοχή Δ΄ διαιρείται στις υποπεριοχές Δ1, Δ2 και Δ3 που έχουν ως εξής:

Δ1΄: Περιλαμβάνει τη παραμεθόριο ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της ΔυτικήςΜακεδονίας σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα, στην οποία και οι Δήμοι ή οι Κοινότητες , των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή, το Νομό Δωδεκανήσου πλην της περιοχής που καθορίζεται από την Υπουργική Απόφαση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου της πόλης της Ρόδου, τα Νησιά της Διοικητικής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας,

Θεσσαλίας, Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδας, Αττικής, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991.

42: Περιλαμβάνει τη παραμεθόριο ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Ανατολικής Μακεδονίας και Ηπείρου σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα στην οποία εντάσσονται και οι Δήμοι και οι Κοινότητες, των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή, τις Β.Ε.ΠΕ. της Διοικητικής Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη Νήσο Θάσο, και τα Νησιά της Ανατολικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991.

43: Περιλαμβάνει τους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου.

- **Περιοχή Γ΄:** Περιλαμβάνει τη ζώνη Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής, όπως αυτή καθορίστηκε με την υπ' αριθμόν 37349/5.11.1991 (ΦΕΚ 950, Β΄) κοινή απόφαση Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών, καθώς και τις περιφέρειες, τους Νομούς ή τα τμήματα Νομών της Επικράτειας, που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ΄, Β΄ και Α΄.
- **Περιοχή Β΄:** Περιλαμβάνει τις Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), ΤΗΝ Επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του ποταμού Αξιού του Νομού Θεσσαλονίκης και την Επαρχία Τροιζηνίας του Νομού Αττικής.
- **Περιοχή Α΄:** Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, πλην των τμημάτων τους, που εντάσσονται στις λοιπές περιοχές.

Όπως προαναφέραμε ο Ν.3299/2004 χαρακτηρίζεται κυρίως από τις καινοτομίες που εισάγει, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι:

- i. Η άρση της διάκρισης των παλαιών και νέων φορέων. Έτσι όλες οι επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα είδη παρεχόμενων ενισχύσεων εναλλακτικά.
- ii. Η ουσιαστική προώθηση της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Για πρώτη φορά εισάγεται ως κίνητρο η επιδότηση του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από μια επένδυση, μέτρο που αναμένεται να συμβάλει ουσιαστικά στην αύξηση της απασχόλησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ειδικά σε περιπτώσεις επενδύσεων

- εντάσεως εργασίας, αλλά και υψηλής εξειδίκευσης, όπου το κόστος απασχόλησης είναι υψηλότερο από αυτό της επένδυσης.
- iii. Η παροχή πρόσθετων ενισχύσεων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Προβλέπεται αύξηση των ενισχύσεων προς τις επιχειρήσεις μέχρι και 15 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τις προβλεπόμενες ανά περιοχή της χώρας, λόγω αναγνώρισης της σημασίας των Μ.Μ.Ε. στην οικονομική δραστηριότητα και τη συμβολή τους στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης απασχόλησης.
  - iv. Η διεύρυνση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που ενισχύονται με τα παρεχόμενα από το νέο αναπτυξιακό νόμο κίνητρα. Περιλαμβάνονται επενδύσεις που εισάγουν καινοτομίες και προωθούν τη τεχνολογική εξέλιξη, επενδυτικά προγράμματα για την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος κ.λπ.
  - v. Η τροποποίηση των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων, αξιολόγησης, παρακολούθησης και καταβολής των ενισχύσεων. Οι βασικές διαφοροποιήσεις που εισήγαγε αυτό το νομοσχέδιο είναι: α) επιτρέπουν κάθε επιχείρηση που επιθυμεί να ενισχυθεί με τα κίνητρα του αναπτυξιακού νόμου να υποβάλει σχετικό αίτημα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, β) στόχευε στη δημιουργία ενός βελτιωμένου και περισσότερο αντικειμενικού συστήματος αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων, γ) επεδίωκε τη μείωση του αριθμού των αναγκαίων ελέγχων αλλά και τη συντόμευση του χρόνου διενέργειάς τους με αποτέλεσμα τη ταχύτερη καταβολή των εκταμιεύσεων και δ) φιλοδοξούσε να καταστήσει ένα αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης όλων των ενισχυόμενων επενδυτικών προγραμμάτων.

2.4 «Ενίσχυση των Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή», Ν. 3908/2011

Το 2011 όπου η ελληνική οικονομία διανύει μια πολύ κρίσιμη και δύσκολη περίοδο υπήρχε επιτακτική ανάγκη για εκ βαθέων αναδιαμόρφωση της αναπτυξιακής πολιτικής που ακολουθείτο μέχρι τότε, με παρεμβάσεις που πρωταρχικό στόχο θα έχουν την αύξηση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της περιφερειακής συνοχής.

1) Ο αναπτυξιακός αυτός νόμος αποτέλεσε το βασικό μοχλό προώθησης των ιδιωτικών επενδύσεων ενώ γίνεται σαφής η ευρύτατη επιρροή του στον επιχειρηματικό κόσμο. Ήταν λοιπόν επιταγή της κατάστασης που επικρατούσε στην οικονομία της χώρας, η όσο το δυνατόν καλύτερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, που προέρχονταν πλέον, κυρίως, από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.), για να μετατραπεί η οικονομία της χώρας γενικά και των περιφερειών ειδικότερα, σε εξωστρεφείς οικονομίες ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών. Αποτέλεσε κύριο μέσο προώθησης ιδιωτικών επενδύσεων εν μέσω τόσο μεγάλης οικονομικής κρίσης που βρισκόταν η χώρα όταν ψηφίστηκε.

2) Το νέο καθεστώς ενισχύσεων ήταν επιτακτική ανάγκη για τους παρακάτω λόγους:

- i. Υπήρχε έντονος προβληματισμός μιας και το παλαιότερο καθεστώς ενισχύσεων, όπως θεσμοθετήθηκε από τους προγενέστερους αναπτυξιακούς νόμους, δεν απέφερε τον αναμενόμενο βαθμό συμβολής στην ανάπτυξη και κυρίως στη περιφερειακή συνοχή που ήταν βασικοί στόχοι. Παρά το ότι τα τελευταία είκοσι με τριάντα χρόνια είχε σημειωθεί μια περιορισμένη θετική εξέλιξη των αποτελεσμάτων, αυτά συνέχιζαν να παραμένουν σε αρκετά χαμηλά επίπεδα για τα μεγέθη της ελληνικής οικονομίας. Η κατάσταση αυτή είχε αντίκτυπο κυρίως στην περιφερειακή διάσταση, η οποία αν θεωρήσουμε τη πολιτική επενδυτικών ενισχύσεων ως αμφισβητήσιμη, η πρώτη θα θεωρηθεί ως αποτυχημένη. Επιπροσθέτως, καίριο σημείο αποτελεί η δραματική αύξηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στο νομό της Αττικής μαζί με κάποιους νομούς που αποτελούν τους δορυφόρους της και τη Θεσσαλονίκη που συνολικά παρήγαγαν το 60% του ΑΕΠ της χώρας, σε σύγκριση με άλλες περιφέρειες που εμφανίζονται αρκετά πιο αδύνατες λόγω της μείωσης της συμμετοχής τους στο ΑΕΠ.
- ii. Η περιορισμένη αποδοτικότητα των ιδιαίτερα σημαντικών κονδυλίων που δεσμεύτηκαν από τις εντάξεις μεγάλου αριθμού επενδυτικών σχεδίων στις διατάξεις του Ν. 3299/2004.
- iii. Η ανάγκη για την αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης του επιχειρηματικού κόσμου στις διοικητικές διαδικασίες, ώστε αυτές να διενεργούνται με απλό, σαφή, αντικειμενικό και διαφανή τρόπο.
- iv. Η θεσμοθέτηση αλλά κυρίως η τήρηση προσδιορισμένων χρονικά διαστημάτων, στα οποία θα ολοκληρώνονται τα στάδια υλοποίησης των

επενδυτικών προτάσεων, αφού οι πολλές καθυστερήσεις και συσσώρευση εκκρεμών ζητημάτων ακυρώνουν τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

3) Το νέο καθεστώς ενισχύσεων προς ιδιωτικές επενδύσεις που εισήχθη με το νομοσχέδιο αυτό περιελάμβανε βασικά κριτήρια οικονομικής αποτελεσματικότητας, ακολουθούσε ένα συγκροτημένο σχεδιασμό περιφερειακής ανάπτυξης, εισήγαγε συγκεκριμένους κανόνες εφαρμογής και αναπτυσσόταν σε εκ των προτέρων προσδιορισμένα στάδια. Έτσι προκύπτουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

i. Πρώτο χαρακτηριστικό γνώρισμα του σχεδίου νόμου ήταν ο πολυδιάστατος προσανατολισμός του όσον αφορά όλες τις μορφές επιχειρηματικής δραστηριότητας, πλην όσων απαγορεύονται ρητά από τη Κοινοτική Νομοθεσία ή δε πληρούσαν τα στοιχεία που εμπεριέχονταν στους τιθέμενους σκοπούς του.

ii. Το μεγάλο εύρος οικονομικών δραστηριοτήτων που μπορεί να απευθυνόταν η επενδυτική πρωτοβουλία συγκεκριμενοποιούταν σε επί μέρους στόχους με τη θεσμοθέτηση τριών Γενικών Κατηγοριών επενδυτικών σχεδίων και τεσσάρων Ειδικών, τα οποία θα ενεργοποιούνταν κατα έτος, που είχαν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και προβλεπόταν ιδιαίτερο Καθεστώς Ενισχύσεων για καθ'ένα από αυτά.

Στη πρώτη κατηγορία γενικών επενδυτικών σχεδίων, εκείνων της Γενικής Επιχειρηματικότητας, περιλαμβάνονταν όλα τα ενισχυόμενα είδη επενδυτικών σχεδίων, που η συμβολή τους στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας θα αποτελούσε βασικό κριτήριο για την επιλογή τους. Στη κατηγορία αυτή των επενδυτικών σχεδίων, προβλέπονται μόνο φορολογικές απαλλαγές, με προφανή στόχο να ενισχύονται βιώσιμα επενδυτικά σχέδια με τεκμηριωμένες προοπτικές κερδοφορίας.

Στη δεύτερη κατηγορία, εκείνη της Τεχνολογικής Ανάπτυξης, επιλέγονταν συγκεκριμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες που σε κάθε χρονική περίοδο εκτιμάτο ο βαθμός συμβολής τους στην έρευνα και τη καινοτομία, και για το σκοπό αυτό υποστηρίζονταν με ενισχύσεις τόσο κεφαλαιακών κινήτρων (επιχορήγησης και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης), όσο και φορολογικών απαλλαγών.

Στη Τρίτη κατηγορία εκείνη της Περιφερειακής Συνοχής, στηρίζονταν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες με κύριο σκοπό την αμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων και προς αυτό τα κριτήρια επιλογής βρίσκονταν σε συνάρτηση με τις ιδιαιτερότητες των Περιφερειών της χώρας, τη δυνατότητα αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους, το βαθμό αντιμετώπισης γεωγραφικά προσδιορισμένων αναγκών, καθώς και την ενίσχυση τοπικών οικονομιών. Στη κατηγορία αυτή παρέχονταν επίσης ενισχύσεις κεφαλακών ενισχύσεων και φορολογικών απαλλαγών.

- iii. Παράλληλα με τις τρεις κατηγορίες Γενικών Επενδυτικών Σχεδίων θα λειτουργούσαν συμπληρωματικά αλλά εξίσου αποτελεσματικά, και τέσσερις κατηγορίες Ειδικών Επενδυτικών Σχεδίων, που αφορούσαν τη νεανική επιχειρηματικότητα, τα Μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια, τα Ολοκληρωμένα Πολυετή Επιχειρηματικά Σχέδια για το τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρηματικών μονάδων και τα Επενδυτικά Σχέδια Συνέργειας και Δικτύωσης για την προώθηση κοινών δράσεων και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.
- iv. Άλλα χαρακτηριστικά που προέβαλλαν την διαφορετικότητα του συγκεκριμένου καθεστώτος ενισχύσεων ήταν:
- Ο καθορισμός ετήσιου ποσού κονδυλίων, το οποίο θα αποτελούσε το όριο για την ένταξη των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων στις διατάξεις του επενδυτικού νόμου ,
  - Η πρόβλεψη συγκεκριμένου ποσού φορολογικού οφέλους για τις επιχειρήσεις που αξιοποιούν το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής, διασφαλίζοντας τον έλεγχο της μορφής του κινήτρου αυτού για το οποίο μέχρι τότε δεν μπορούσε να υπάρξει ο εκ των προτέρων προσδιορισμός του.
  - Η δυνατότητα αξιοποίησης των μορφών χρηματοδότησης που θα παρείχε ο νέος θεσμός του Εθνικού Ταμείου Ενισχύσεων Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ΕΤΕΑΝ) για τη μόχλευση της εγχώριας αγοράς κεφαλαίων και τη χορήγηση επιδοτούμενων δανείων στις επιχειρήσεις.
  - Η κατάταξη σε Πίνακα βαθμολογίας των υποβαλλόμενων προτάσεων, με βάση αντικειμενικά και ελέγξιμα κριτήρια, για την επιλογή των πλέον κατάλληλων, σε σχέση με το βαθμό εκπλήρωσης των σκοπών του καθεστώτος ενισχύσεων,

- Η παραπομπή της ρύθμισης θεμάτων διαδικασίας σε προεδρικό διάταγμα, με διασφάλιση της διαφάνειας και της ταχύτητας των διοικητικών ενεργειών σε όλα τα στάδια εφαρμογής του παρόντος αναπτυξιακού νόμου,
  - Η ένταξη στο κείμενο του νόμου μόνο των ουσιαστικών ρυθμίσεων του καθεστώτος ενισχύσεων, όπως επιβάλει η ασφάλεια δικαίου, προσδίδοντας σ'αυτόν συνοπτικό και εύληπτο χαρακτήρα, χρήσιμο για το καθορισμό των επιχειρηματικών επιλογών, ενώ δευτερεύουσες ρυθμίσεις αφήνονται στο κανονιστικό νομοθέτη, ώστε να υπάρχει η αναγκαία ευελιξία και προσαρμογή στις εξελισσόμενες ανάγκες.
- v. Ο αναπτυξιακός αυτός νόμος ως καθεστώς παροχής κρατικών ενισχύσεων επιβαλλόταν να είναι συμβατός με τη Κοινοτική Νομοθεσία και ως εκ τούτο το περιεχόμενο των διατάξεων του είχε εναρμονιστεί με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής της 6^{ης} Αυγούστου 2008 (L214 της 9/8/2008) για τη κύρωση ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με τη κοινή αγορά κατ'εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά Κατηγορία) και το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για την Ελλάδα της περιόδου 2007-2013.
- 4) Η οικονομική ανάπτυξη αποτελούσε (όπως και συνεχίζει να αποτελεί) εθνικό στόχο και προϋπόθεση για την έξοδο της οικονομίας από τη κρίση. Χρειαζόταν να επανέλθει σε τροχιά οικονομικής άνθισης που θα επέτρεπε στην ελληνική οικονομία να χρησιμοποιήσει τα πλεονεκτήματά της ώστε να δημιουργήσει δράσεις και πολιτικές που θα συμβάδιζαν με τις ραγδαίες αλλαγές στο διεθνές οικονομικό σκηνικό. Σκοπός ήταν να αυξηθούν τα ποσοστά συμβολής στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα σε σχέση με το προγενέστερο νόμο 3299/2004 που ήταν χαμηλά.

Οι επενδύσεις διακρίνονται, όπως προαναφέραμε, με το τελευταίο επενδυτικό νόμο 3908/2011 σε δυο μεγάλες κατηγορίες Επενδυτικών Σχεδίων τα Γενικά Επιχειρηματικά Σχέδια και τα Ειδικά Επενδυτικά Σχέδια. Πιο αναλυτικά:

Τα Γενικά Επιχειρηματικά Σχέδια περιλαμβάνουν τρεις επιμέρους κατηγορίες που είναι:

1. Γενική Επιχειρηματικότητα

Αφορά: κάθε επιχειρηματία

Προβλέπει: Φοροαπαλλαγές κλιμακούμενες έως και 10 χρόνια, μέχρι το 100% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ενίσχυσης

2. Περιφερειακή Συνοχή

Αφορά: επενδυτές με σχέδια που καλύπτουν τοπικές ανάγκες ή αξιοποιούν τοπικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Προβλέπει: όλα τα είδη των ενισχύσεων. Το ποσοστό επιχορήγησης και επιδότησης leasing μπορεί να φτάσει μέχρι και το 70% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ενίσχυσης. Για τις νέες επιχειρήσεις, το παραπάνω ποσοστό προσ αυξάνεται κατά 10%.

3. Τεχνολογική Ανάπτυξη

Αφορά: επιχειρήσεις που σχεδιάζουν να επενδύσουν στην καινοτομία και να εκσυγχρονίσουν τεχνολογικά την επιχείρησή τους.

Προβλέπει: όλα τα είδη των ενισχύσεων. Το ποσοστό επιχορήγησης και επιδότησης leasing μπορεί να φτάσει μέχρι και το 80% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ενίσχυσης.

Τα **Ειδικά Επιχειρηματικά Σχέδια** περιλαμβάνουν τέσσερις επιμέρους κατηγορίες που είναι:

1. Νεανική Επιχειρηματικότητα

Αφορά: επιχειρήσεις νέων, 20 μέχρι 40 ετών.

Προβλέπει: ενίσχυση για το σύνολο σχεδόν των δαπανών (και των λειτουργικών) για 5 χρόνια από την έναρξη λειτουργίας. Η συνολική ενίσχυση μπορεί να φτάσει μέχρι 1.000.000 ευρώ.

2. Μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια

Αφορά: επενδυτές με σχέδια ύψους τουλάχιστον 50.000.000 ευρώ.

Προβλέπει: όλα τα είδη των ενισχύσεων μεμονωμένα ή συνδυαστικά. Το ύψος της ενίσχυσης μειώνεται όσο αυξάνει το ύψος της επένδυσης. Η επιχορήγηση-επιδότηση δεν μπορεί να ξεπερνά το 60% της συνολικής ενίσχυσης.

3. Ολοκληρωμένα Πολυετή Επενδυτικά Σχέδια

Αφορά: επιχειρηματίες με σχέδια υλοποίησης ολοκληρωμένων πολυετών (2-5 έτη) σχεδίων επιχειρήσεων, για τις οποίες έχει παρέλθει τουλάχιστον πενταετία από τη σύστασή τους, άνω των 2.000.000 ευρώ. Στόχος είναι ο τεχνολογικός, διοικητικός, οργανωτικός, και επιχειρησιακός εκσυγχρονισμός.

Προβλέπει: φοροαπαλλαγές μέχρι το 100% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ενίσχυσης.

4. Σχέδια Συνέργειας και Δικτύωσης (Clustering)

Αφορά: επιχειρηματικά σχήματα συνέργειας και δικτύωσης 10 τουλάχιστον επιχειρήσεων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και πέντε στην υπόλοιπη Ελλάδα, υπό μορφή κοινοπραξίας.

Προβλέπει τη δυνατότητα παροχής κάθε είδους ενίσχυσης.

Είδη ενισχύσεων

α. Φορολογική απαλλαγή. Απαλλαγή από 8 έως 10 χρόνια από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρων κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής συνιστά ισόποσο αφορολόγητο αποθεματικό.

β. Επιχορήγηση. Δωρεάν παροχή χρηματικού ποσού από το Δημόσιο για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing). Κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση νέου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού

δ. Ευνοϊκά δάνεια μέσω του ΕΤΕΑΝ. Χρηματοδότηση του ποσού που προβλέπεται να καλυφθεί με τραπεζικό δανεισμό με δάνεια χαμηλού κόστους, από τις τράπεζες που συνεργάζονται με το ΕΤΕΑΝ.

Όλες οι ενισχύσεις συνυπολογίζονται για τον καθορισμό του συνολικού ποσοστού ενίσχυσης που χορηγείται στο επενδυτικό σχέδιο. Το όφελος από την παραπάνω χρηματοδότηση συνυπολογίζεται στο συνολικό ποσοστό ενίσχυσης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων – Ποσοστά ενισχύσεων ανά νομό¹²

Περιφέρειες	Νομοί	Ζώνες	Ποσοστά ενίσχυσης		
			Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Μικρές & Πολύ Μικρές επιχειρήσεις
Νοτίου Αιγαίου	Κυκλάδων	Γ	15%	25%	35%
	Δωδεκανήσου	Γ	15%	25%	35%
Στερεάς Ελλάδας	Φθιώτιδος	Β	15%	25%	35%
	Φωκίδος	Β	20%	30%	40%
	Ευβοίας	Β	15%	25%	35%
	Βοιωτίας	Α	15%	20%	25%
	Ευρυτανίας	Γ	20%	30%	40%
Κεντρικής Μακεδονίας	Θεσσαλονίκης	Β	30%	35%	40%
	Χαλκιδικής	Β	30%	35%	40%
	Κιλκίς	Γ	30%	40%	50%
	Πέλλας	Γ	30%	40%	50%
	Ημαθίας	Γ	30%	40%	50%
	Πιερίας	Γ	30%	40%	50%
	Σερρών	Γ	30%	40%	50%
Δυτικής Μακεδονίας	Γρεβενών	Γ	30%	40%	50%
	Κοζάνης	Β	30%	35%	40%
	Φλώρινας	Γ	30%	40%	50%
	Καστοριάς	Γ	30%	40%	50%
Αττικής Θεσσαλίας	Αττικής	Α	15%	20%	25%
	Λάρισας	Β	30%	35%	40%
	Μαγνησίας	Β	30%	35%	40%
	Καρδίτσας	Γ	30%	40%	50%
Ιονίων Νήσων	Τρικάλων	Γ	30%	40%	50%
	Κέρκυρας	Γ	30%	40%	50%
	Λευκάδας	Γ	30%	40%	50%
	Κεφαλληνίας	Γ	30%	40%	50%
Κρήτης	Ζακύνθου	Γ	30%	40%	50%
	Ηρακλείου	Β	30%	35%	40%
	Χανίων	Β	30%	35%	40%
	Λασιθίου	Β	30%	35%	40%
Πελοποννήσου	Ρεθύμνης	Β	30%	35%	40%
	Λακωνίας	Γ	30%	40%	50%
	Μεσσηνίας	Γ	30%	40%	50%
	Κορινθίας	Β	30%	35%	40%
	Αρκαδίας	Β	30%	35%	40%
Βορείου Αιγαίου	Αργολίδας	Β	30%	35%	40%
	Λέσβου	Γ	30%	40%	50%
	Χίου	Γ	30%	40%	50%
Ανατολικής	Σάμου	Γ	30%	40%	50%

¹² www.mindev.gov.gr

Μακεδονίας – Θράκης	Καβάλας	Γ	40%	45%	50%
	Ξάνθης	Γ	40%	45%	50%
	Ροδόπης	Γ	40%	45%	50%
	Δράμας	Γ	40%	45%	50%
	Έβρου	Γ	40%	45%	50%
Ηπείρου	Ιωαννίνων	Γ	40%	45%	50%
	Άρτας	Γ	40%	45%	50%
	Πρέβεζας	Γ	40%	45%	50%
	Θεσπρωτίας	Γ	40%	45%	50%
Δυτικής Ελλάδας	Αχαΐας	Γ	40%	45%	50%
	Αιτ/νίας	Γ	40%	45%	50%
	Ηλείας	Γ	40%	45%	50%

Πίνακας 10

2.5 «Διαμόρφωση Φιλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις», Ν. 4146/2013

Το τελευταίο σχέδιο νόμου που ψηφίστηκε για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας είναι και το ισχύον μέχρι της εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας και φέρει το τίτλο «Διαμόρφωση Φιλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις», Ν.4146/2013.

Το νομοσχέδιο αυτό πρότεινε την αναμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις στην Ελλάδα με σκοπό τη διαμόρφωση φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, καθώς και την απλούστευση και επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών. Για να επιτευχθεί λοιπόν η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, η αναδιάρθρωση και ο εξορθολογισμός της δομής και της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης το νομοσχέδιο αυτό εισήγαγε μια αναγκαία οργανωτική αλλαγή στις υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Ειδικότερα μετά την συνένωση στο ενιαίο σχήμα της Γενικής Γραμματείας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, προτάθηκε η σύσταση Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων στη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών

Επενδύσεων. Με το τρόπο αυτό θα συγκεντωνόταν στη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων το σύνολο των αρμοδιοτήτων των σχετικών με τις στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις, με σκοπό τη παραγωγή, υλοποίηση και συντονισμό ενιαίας επενδυτικής-αναπτυξιακής πολιτικής, την απλούστευση των αδειοδοτικών διαδικασιών και την επιτάχυνση των επωφελών για τη χώρα επενδύσεων.

Η επιχειρηματική δραστηριότητα καθίσταται εξαιρετικά σημαντικός μοχλός ανάπτυξης, ειδικά στη δεδομένη οικονομική συγκυρία μιας και είναι ο κύριος παράγοντας αντιμετώπισης της ανεργίας με τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων εργασίας. Το περιορισμένο επενδυτικό ενδιαφέρον που υπήρχε αναφορικά με τις Στρατηγικές Επενδύσεις οδήγησε στη διαπίστωση ανάγκης εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου αδειοδότησης καθώς και στη δημιουργία Υπηρεσίας μιας στάσης για την αδειοδότηση και τον εν γένει συντονισμό Στρατηγικών Επενδύσεων, που θα ανήκει στο στενό Δημόσιο τομέα και θα νομιμοποιείται σε εκτέλεση των σχετικών διοικητικών διαδικασιών.

Με το παρόν νομοσχέδιο συνιστάται επίσης, Αυτοτελές Τμήμα Επιθεώρησης Ιδιωτικών Επενδύσεων, το οποίο υπάγεται οργανωτικά στη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων και εποπτεύεται άμεσα, ιεραρχικά από τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ενώ αρμοδιότητα του Τμήματος Επιθεώρησης, αποτελεί ο έλεγχος και η διαφάνεια των διαδικασιών ιδιωτικών επενδύσεων. Όσον αφορά την εσωτερική διάρθρωση της δομής και τη κατανομή αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας αυτής και προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός σύστασής της, παρέχεται με ταυτό το σχέδιο νόμου, νομοθετική εξουσιοδότηση για έκδοση σχετικού προεδρικού διατάγματος, ενώ για τη στελέχωση της με εξειδικευμένο προσωπικό, εισάγονται διατάξεις απόσπασης καθώς και μετάταξης υπαλλήλων των κατάλληλων ειδικοτήτων από Υπηρεσίες του Δημοσίου καθώς και του ευρύτερου Δημόσιου τομέα.

Η «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» διατηρεί την αρμοδιότητα εξωστρέφειας, προσέλκυσης επενδυτών, παροχής σχετικής πληροφόρησης αλλά και τεχνογνωσίας, παρουσίας σε διεθνή for a κ.λπ ενώ το καταστατικό της τροποποιείται σχετικά. Παράλληλα, τροποποιείται το το θεσμικό πλαίσιο αδειοδότησης στρατηγικών

επενδύσεων, ώστε να παράσχει ασφάλεια δικαίου σε ενδιαφερομένους στρατηγικούς επενδυτές. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα χαρακτηρισμού ήδη λειτουργουσών Επιχειρήσεων ως Στρατηγικών Επενδύσεων και η υπαγωγή τους στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο, εφόσον πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις-κριτήρια που ορίζονται από το παρόντα νόμο.

Μεταξύ άλλων, με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, εισάγεται ο θεσμός των Ειδικών Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ), που διέπουν τις Στρατηγικές Επενδύσεις επί ιδιωτικών ακινήτων αναφορικά με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων για το χωροταξικό προορισμό, την επενδυτική ταυτότητα ακινήτων, τη χωροθέτηση και τη παραχώρηση αιγιαλού και παραλίας για τα οποία προβλέπεται αναλογική εφαρμογή των ΕΣΧΑΔΑ του Ν. 3986/2011, περί δημοσίων ακινήτων.

Επιπλέον, καταργείται η υποχρέωση του στρατηγικού επενδυτή για κατάθεση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, μιας και ήταν επιβαρυντική για τον επενδυτή αφού δε βρισκόταν σε συνάρτηση με με τη φερεγγυότητα και την βιωσιμότητα της επένδυσης. Παράλληλα, εξορθολογίζεται η ρύθμιση περί Διαχειριστικής Αμοιβής και καθιερώνεται ένα είδος Διαχειριστικής Αμοιβής η οποία καταβάλλεται στην «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» για την αντιμετώπιση του διοικητικού κόστους και τη συνολική διαχείριση της επένδυσης. Το ύψος της αυξάνεται αναλόγως του συνολικού ύψους της στρατηγικής επένδυσης και καταβάλλεται σε δύο στάδια, ανάλογα με την εξέλιξη της επένδυσης, που το πρώτο είναι με την υποβολή του φακέλου και το δεύτερο, και μεγαλύτερο ποσοστό, μετά την έγκρισή της.

Με τον παρόν σχέδιο νόμου δίνεται, επίσης, μεγάλη έμφαση στη δυνατότητα εισαγωγής φορολογικών κινήτρων για την ανάπτυξη στρατηγικών επενδύσεων, στο πλαίσιο φυσικά των κανόνων του κοινοτικού δικαίου. Με τις προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις παρέχονται τα αναγκαία θεσμικά εργαλεία στους μεγάλους επενδυτές, προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερη και ταχύτερη αξιοποίηση των δημοσίων κτημάτων προς όφελος της εθνικής οικονομίας. Δημιουργείται έτσι, προς χάριν του Δημοσίου και υπό την εποπτεία του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η «ΑΤΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΜΕΤΩΠΙΟ Α.Ε.», με διάρκεια ζωής 99 έτη και με σκοπό τη διοίκηση, διαχείριση και

αξιοποίησιμων δημόσιων και ιδιωτικών εγκαταστάσεων που βρίσκονται στη περιοχή μεταξύ Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας και ακρωτηρίου Σουνίου.

Η ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας και αξιοποίησης δημόσιας περιουσίας από τον παραπάνω φορέα υπό δημόσιο έλεγχο αναμένεται να αποδώσει σημαντικότατο όφελος στο Δημόσιο. Επίσης, με το παρόν σχέδιο νόμου επιχειρείται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση του θεσμικού πλαισίου ιδιωτικών επενδύσεων, που υπάγονται σε επενδυτικούς νόμους. Εισάγονται έτσι, ενδεικτικά διατάξεις που αναμένεται να ενισχύσουν τη ρευστότητα των επενδυτών μέσω της προκαταβολής έως και του συνολικού ποσού επιδότησης, κατά την έναρξη της επένδυσης, δια της κατάθεσης εγγυητικής επιστολής, προς διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Για τα Μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια, το ύψος των οποίων καθιερώνεται στο όριο των πενήντα εκατομμυρίων ευρώ, προβλέπεται κύρωση με τυπικό νόμο. Για τα σχέδια της κατηγορίας αυτής και για το ποσό επένδυσης άνω των πενήντα εκατομμυρίων ευρώ, παρέχεται ενίσχυση μόνο με τη μορφή φορολογικών απαλλαγών ενώ καταργείται κάθε άλλο όριο ύψους επένδυσης, πλην των ορίων για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως ορίζονται από το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, κατ'έγκριση της Ε.Ε.. Παράλληλα παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση, για ανάθεση ελέγχων, επενδυτικών σχεδίων σε πιστοποιημένους φορείς, προς υποβοήθηση του έργου των αρμοδίων Υπηρεσιών και υπό τν τελική έγκριση της Διοίκησης. Προκειμένου να δημιουργηθούν δικλίδες ασφαλείας για την υλοποίηση της παραπάνω διαδικασίας, παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση υπουργικής απόφασης, με την οποία θα καθοριστούν οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες πιστοποίησης των φορέων. Περαιτέρω, με το νόμο αυτό, κυρώνονται αποφάσεις υπαγωγής Μεγάλων Επενδυτικών Σχεδίων «κατά τις διατάξεις του ν. 3299/2004», που αναμένεται να συντελέσουν σημαντικά στην ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας.

Τέλος με το παρόν νομοσχέδιο αντιμετωπίζονται τα υφιστάμενα, μέχρι τη ψήφιση του παρόντος νομοσχεδίου, κενά στο νομοθετικό πλαίσιο, με στόχο να καταστεί δυνατή η αδειοδότηση αεροδρομίων επί νυδάτινων επιφανειών σε μόνιμη βάση. Επιχειρείται να δοθεί μια πιο μόνιμη λύση ως προς την ίδρυση, λειτουργία και εκμετάλλευση υδατοδρομίων, έτσι ώστε οι ενδεχόμενοι ενδιαφερόμενοι πάροχοι

τέτοιου είδους μεταφορών να μπορούν να προχωρήσουν απρόσκοπτα στην ανάπτυξη της δραστηριότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η:

Κεφάλαιο 3: Στατιστικά Στοιχεία Επενδύσεων

3.1 Πίνακες Στατιστικών Δεδομένων Επενδύσεων 2005-2010

Κλάδος	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	Κατασκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	Σύνολο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2005										
Σύνολο Ελλάδος	1.715	2.623	760	6.730	1.785	287	18.732	1.631	4.811	947	40.020
Βόρεια Ελλάς	353,1	1.077,0	108,9	1.192,9	222,1	47,9	6.551,9	285,9	1.762,7	244,3	11.847
Ανατ. Μακεδονία – Θράκη	35,6	182,0	13,6	108,6	36,4	7,4	988,7	37,8	216,7	40,1	1.667
Κεντρική Μακεδονία	216,0	347,9	58,2	882,0	135,0	28,4	3.770,8	175,9	913,5	145,3	6.673
Δυτική Μακεδονία	28,2	405,0	18,8	83,8	14,0	3,3	478,0	18,1	257,9	15,0	1.322
Θεσσαλία	73,3	142,0	18,3	118,6	36,8	8,8	1.314,5	54,1	374,6	44,0	2.185
Κεντρική Ελλάς	472,1	598,8	102,3	531,0	159,4	29,5	4.903,2	138,3	1.357,0	173,0	8.464
Ήπειρος	109,5	53,7	14,5	94,9	18,0	4,3	716,1	17,7	138,8	17,1	1.185
Ιόνια Νησιά	45,7	4,8	4,6	62,3	12,6	2,5	418,8	17,2	86,7	17,5	673
Δυτική Ελλάς	27,4	87,2	21,6	122,9	54,0	9,1	1.150,7	38,5	257,9	57,2	1.826
Στερεά Ελλάς	91,6	283,7	33,0	91,4	30,7	6,4	1.416,9	27,9	464,9	30,7	2.477
Πελοπόννησος	197,9	169,3	28,5	159,5	44,2	7,2	1.200,7	37,0	408,7	50,5	2.304
Αττική	13,0	816,3	467,7	4.549,1	1.323,2	191,8	5.094,6	1.106,8	1.314,3	453,5	15.330
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	876,5	130,8	81,2	457,2	79,8	17,3	2.181,9	99,7	377,2	76,5	4.378
Βόρειο Αιγαίο	186,2	14,9	5,5	35,9	15,7	2,8	291,3	12,0	95,0	8,2	668
Νότιο Αιγαίο	102,8	33,2	24,2	191,4	21,3	4,5	585,7	28,2	140,6	19,7	1.152
Κρήτη	587,5	82,8	51,5	229,8	42,8	10,0	1.304,8	59,5	141,6	48,6	2.559

Πίνακας 11

Κλάδος	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	Κατασκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική ή κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	Σύνολο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2006										
Σύνολο Ελλάδος	1.535	3.241	905	9.402	1.373	399	22.258	1.658	5.478	933	47.180
Βόρεια Ελλάς	452,3	1.323,0	173,0	1.525,9	176,1	66,4	7.573,4	293,9	2.133,1	238,7	13.956
Ανατ. Μακεδονία – Θράκη	33,1	211,2	7,2	111,4	28,1	10,3	1.172,3	39,3	310,6	35,2	1.959
Κεντρική Μακεδονία	297,3	481,4	87,5	1.002,8	106,5	39,7	4.517,3	183,0	1.095,5	144,2	7.955
Δυτική Μακεδονία	20,1	388,2	56,8	58,7	11,5	4,5	422,6	18,5	369,8	14,7	1.366
Θεσσαλία	101,7	242,3	21,5	353,0	30,0	11,9	1.461,3	53,1	357,2	44,6	2.677
Κεντρική Ελλάς	561,5	790,0	126,1	812,4	121,4	39,7	6.096,1	141,5	1.670,3	160,5	10.519
Ήπειρος	30,6	64,2	26,7	60,6	13,4	5,7	693,9	19,0	258,2	18,2	1.190
Ιόνια Νησιά	4,5	8,1	5,1	85,9	8,7	3,6	595,2	17,2	107,1	17,1	852
Δυτική Ελλάς	115,1	119,6	9,1	338,8	42,2	12,3	1.179,2	38,6	369,8	49,9	2.275
Στερεά Ελλάς	231,1	408,6	72,9	148,6	22,5	8,4	2.008,5	29,3	589,7	30,1	3.550
Πελοπόννησος	180,2	189,5	12,3	178,4	34,7	9,8	1.619,3	37,6	345,6	45,1	2.652
Αττική	7,1	963,8	535,5	6.513,4	1.015,7	270,1	5.912,8	1.124,8	1.174,0	463,9	17.981
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	513,7	163,9	69,9	550,4	59,8	23,1	2.675,2	98,2	500,1	69,5	4.724
Βόρειο Αιγαίο	58,0	12,9	8,3	49,9	11,3	3,8	304,5	12,7	117,7	8,2	587
Νότιο Αιγαίο	63,9	37,2	9,6	249,7	15,2	6,0	778,3	26,3	177,7	19,0	1.383
Κρήτη	391,8	113,8	52,1	250,8	33,3	13,2	1.592,4	59,2	204,7	42,3	2.754

Πίνακας 12

Κλάδος	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	Κατασκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική ή κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	Σύνολο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2007										
Σύνολο Ελλάδος	2.214	3.386	1.397	12.178	1.452	452	29.116	2.403	5.834	936	59.368
Βόρεια Ελλάς	940,9	1.460,1	459,7	2.432,4	177,2	73,8	10.548,6	434,1	2.080,5	227,3	18.835
Ανατ. Μακεδονία – Θράκη	201,2	209,5	24,2	133,3	27,6	11,2	1.572,3	60,6	420,0	32,5	2.692
Κεντρική Μακεδονία	577,2	605,0	313,9	1.879,4	109,0	44,5	6.147,9	270,9	1.024,9	137,6	11.110
Δυτική Μακεδονία	57,2	444,0	66,5	66,3	11,4	5,1	689,9	27,3	288,0	13,7	1.669
Θεσσαλία	105,3	201,7	55,1	353,3	29,2	13,1	2.138,6	75,4	347,7	43,5	3.363
Κεντρική Ελλάς	690,8	739,0	112,2	974,9	131,6	43,5	7.603,7	204,0	1.604,6	152,2	12.256
Ήπειρος	106,5	71,9	11,1	105,1	14,2	6,3	942,3	28,6	244,7	19,4	1.550
Ιόνια Νησιά	26,6	9,8	3,3	206,9	10,4	3,9	733,9	23,2	130,6	17,8	1.166
Δυτική Ελλάς	194,8	117,7	36,9	211,8	48,2	13,5	1.696,3	58,1	288,0	46,7	2.712
Στερεά Ελλάς	286,0	271,7	41,5	235,3	24,6	9,1	2.378,8	42,6	623,7	27,8	3.941
Πελοπόννησος	76,9	268,0	19,3	215,8	34,2	10,7	1.852,4	51,5	317,7	40,5	2.887
Αττική	67,9	1.027,7	691,3	7.847,8	1.073,6	310,6	6.988,0	1.623,8	1.480,9	488,7	21.600
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	514,2	158,9	134,2	922,7	69,2	24,5	3.975,7	140,7	668,1	68,2	6.676
Βόρειο Αιγαίο	41,4	24,4	9,7	101,2	12,6	4,1	466,3	18,4	145,2	8,7	832
Νότιο Αιγαίο	146,9	43,8	14,0	243,4	17,8	6,7	1.136,9	35,5	187,2	20,9	1.853
Κρήτη	325,9	90,6	110,6	578,0	38,8	13,6	2.372,5	86,7	335,7	38,7	3.991

Πίνακας 13

Κλάδος	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	Κατασκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική ή κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	Σύνολο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2008*										
Σύνολο Ελλάδος	1.979	3.621	1.625	11.931	1.773	527	20.312	3.103	6.618	1.119	52.607
Βόρεια Ελλάς	793,2	1.270,6	212,5	1.085,1	222,0	82,2	7.075,3	521,1	2.569,0	282,2	14.113
Ανατ. Μακεδονία – Θράκη	127,3	208,9	28,3	142,7	32,2	12,2	952,2	68,2	612,5	33,4	2.218
Κεντρική Μακεδονία	443,8	467,5	134,8	672,9	148,4	50,1	4.038,0	331,6	855,1	175,1	7.317
Δυτική Μακεδονία	56,7	445,9	24,6	51,4	12,8	5,7	603,5	32,5	575,4	17,6	1.826
Θεσσαλία	165,5	148,3	24,7	218,1	28,5	14,2	1.481,5	88,8	525,9	56,1	2.752
Κεντρική Ελλάς	416,8	831,3	147,1	794,1	162,6	47,9	5.905,1	275,3	1.749,4	172,6	10.502
Ήπειρος	93,0	79,7	17,8	100,0	16,7	6,9	728,7	39,5	398,8	24,9	1.506
Ιόνια Νησιά	76,3	7,2	11,6	151,9	11,7	4,5	465,7	30,3	184,1	20,3	964
Δυτική Ελλάς	116,4	76,4	35,7	165,1	68,0	14,8	1.390,0	75,1	575,4	46,8	2.564
Στερεά Ελλάς	117,1	446,1	64,4	182,0	27,2	10,0	1.685,2	58,7	306,5	35,7	2.933
Πελοπόννησος	14,0	221,9	17,6	195,2	39,0	11,6	1.635,5	71,6	284,6	44,9	2.536
Αττική	257,9	1.340,1	1.109,8	9.080,2	1.308,3	368,6	4.513,8	2.130,0	1.246,5	593,6	21.949
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	511,1	178,6	155,6	971,3	80,0	28,7	2.817,4	176,5	1.052,6	71,0	6.043
Βόρειο Αιγαίο	21,0	18,8	7,8	93,2	13,9	4,4	323,1	25,7	235,6	9,9	753
Νότιο Αιγαίο	73,3	55,6	47,4	352,5	18,8	7,8	919,3	47,2	337,0	21,7	1.881
Κρήτη	416,8	104,1	100,5	525,6	47,2	16,5	1.575,0	103,7	480,0	39,4	3.409

Πίνακας 14

Κλάδος	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	Κατασκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	Σύνολο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2009*										
Σύνολο Ελλάδος	1.942	3.391	1.478	10.483	1.575	561	16.014	2.934	6.532	1.023	45.932
Βόρεια Ελλάς	868,6	1.147,1	306,6	1.473,3	190,7	88,1	5.064,0	469,1	2.487,3	261,6	12.356
Ανατ. Μακεδονία – Θράκη	59,5	206,6	28,8	137,3	25,3	13,8	763,9	64,8	155,6	32,7	1.488
Κεντρική Μακεδονία	750,5	343,0	233,3	1.037,8	130,2	51,6	2.934,8	293,0	608,2	167,7	6.550
Δυτική Μακεδονία	12,0	459,6	10,1	94,7	10,9	6,6	354,3	28,2	978,8	15,1	1.970
Θεσσαλία	46,7	137,9	34,5	203,5	24,4	16,1	1.011,0	83,1	744,6	46,1	2.348
Κεντρική Ελλάς	529,3	602,0	211,7	739,2	124,7	53,7	4.904,8	258,3	1.488,8	168,9	9.081
Ήπειρος	43,6	51,0	27,5	94,3	13,6	7,7	844,9	36,8	139,5	26,1	1.285
Ιόνια Νησιά	78,7	10,0	2,5	147,5	9,0	5,2	363,4	30,3	62,7	15,9	725
Δυτική Ελλάς	10,9	100,4	82,3	161,1	48,6	16,7	1.113,7	69,5	978,8	47,6	2.630
Στερεά Ελλάς	367,1	289,5	61,2	153,4	22,0	11,1	1.421,4	53,4	104,4	33,3	2.517
Πελοπόννησος	29,0	151,0	38,2	182,9	31,6	12,9	1.161,4	68,4	203,4	46,1	1.925
Αττική	31,2	1.484,2	875,7	7.430,0	1.196,7	388,0	3.957,9	2.032,4	1.792,8	523,9	19.713
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	512,7	157,4	83,8	840,7	63,0	31,1	2.087,2	174,2	762,9	68,8	4.782
Βόρειο Αιγαίο	114,2	11,5	10,8	124,0	11,2	5,2	210,0	24,8	57,2	9,2	578
Νότιο Αιγαίο	131,4	57,5	26,0	244,4	16,2	8,3	600,2	44,9	304,5	22,0	1.455
Κρήτη	267,1	88,4	47,0	472,3	35,6	17,7	1.277,0	104,5	401,3	37,7	2.748

Πίνακας 15

Κλάδος	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	Κατασκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	Σύνολο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2010*										
Σύνολο Ελλάδος	1.669	2.852	1.248	9.997	1.429	480	12.596	2.472	5.559	883	39.185
Βόρεια Ελλάς	462,4	876,7	301,7	1.520,0	262,2	78,2	4.216,0	472,2	1.840,8	208,8	10.239
Ανατ. Μακεδονία – Θράκη	64,8	105,3	34,3	252,4	37,2	12,7	647,5	71,7	316,9	27,9	1.571
Κεντρική Μακεδονία	237,7	310,1	202,1	1.041,6	175,1	46,3	2.419,7	286,4	604,8	131,2	5.455
Δυτική Μακεδονία	101,2	343,5	12,7	55,4	15,8	5,2	297,9	26,5	570,9	13,3	1.442
Θεσσαλία	58,8	117,7	52,6	170,6	34,1	14,0	850,9	87,7	348,2	36,4	1.771
Κεντρική Ελλάς	626,3	927,7	265,6	1.055,1	204,2	47,8	3.866,9	260,1	1.651,7	159,5	9.065
Ήπειρος	57,6	42,4	20,2	84,2	20,1	7,5	578,7	34,1	224,3	18,2	1.087
Ιόνια Νησιά	75,5	7,4	14,3	125,1	14,3	4,8	339,9	37,3	159,7	15,7	794
Δυτική Ελλάς	250,6	92,1	161,1	370,7	84,4	15,3	854,6	65,1	570,9	48,4	2.513
Στερεά Ελλάς	100,7	441,5	44,6	184,0	34,1	9,9	1.019,2	50,3	416,3	29,0	2.329
Πελοπόννησος	141,9	344,3	25,5	291,0	51,3	10,3	1.074,5	73,4	280,4	48,2	2.341
Αττική	17,5	877,9	587,3	6.752,6	858,7	326,5	2.655,9	1.546,1	1.277,9	447,1	15.347
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	563,0	170,1	93,9	669,1	103,6	27,9	1.856,8	193,8	788,2	67,5	4.534
Βόρειο Αιγαίο	281,8	11,1	12,3	72,6	19,3	4,5	164,0	22,3	185,0	9,7	783
Νότιο Αιγαίο	135,4	52,3	26,9	220,4	28,3	6,9	614,6	57,5	225,4	18,3	1.386
Κρήτη	145,9	106,7	54,6	376,1	55,9	16,5	1.078,2	114,1	377,7	39,5	2.365

Πίνακας 16

ΠΗΓΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ 26/05/2013

Τα στοιχεία των παραπάνω πινάκων είναι προσωρινά ενώ αναφέρονται σε επενδύσεις τόσο ιδιωτικές όσο και δημόσιες λόγω μη δυνατότητας της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής διαχωρισμού τους.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Διαπιστώσεις, Συμπεράσματα, Προτάσεις

Σύμφωνα με τη παραπάνω ανάλυση καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως η Ελλάδα παρά τις πολλές προσπάθειες που έχουν γίνει υστερεί πολύ στο πιο βασικό τομέα της οικονομικής ανάπτυξης, αυτό των ιδιωτικών επενδύσεων, συγκριτικά με τις υπόλοιπες ανταγωνίστριες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το μεγαλύτερο μειονέκτημα της αναπτυξιακής οικονομικής πολιτικής που ακολουθήθηκε, κατά τη διάρκεια της περιόδου που εξετάσαμε, είναι η συνεχής αλλαγή του θεσμικού πλαισίου από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, γεγονός που μαζί και με τα υπόλοιπα κωλύματα που υπήρχαν και αφορούσαν τη γραφειοκρατία, το ασαφές θεσμικό πλαίσιο, τη μη υλοποίηση των προτεινόμενων από κάθε νόμο ρυθμίσεων και άλλα αποτέλεσαν βασικά εμπόδια στην επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί για την ανάπτυξη της οικονομίας.

Το θεσμικό πλαίσιο για την οικονομική ανάπτυξη παρά των εκσυγχρονισμό του και τα θετικά αποτελέσματα που απέφερε ανά περιόδους φαίνεται πως μέχρι σήμερα δε κατάφερε λόγω όλων όσων προαναφέραμε στη παραπάνω ανάλυση, να αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα που θα οδηγούσαν τη χώρα σε επίπεδα που θα τις επέτρεπαν να μπορέσει να ανταγωνιστεί τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διακριθεί.

Παρ'όλ'αυτά ο τελευταίος Αναπτυξιακός Νόμος 4146/2013 είναι πολλά υποσχόμενος και περιμένουμε η εφαρμογή του να είναι το εφαλτήριο για μια σημαντική πρόοδο στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας με πολλά θετικά και θεαματικά αποτελέσματα εμφανή στη πράξη έτσι ώστε να καταστεί δυνατό για τη χώρα μας να μπορέσει να ανταποκριθεί στις προκλήσεις των καιρών.

Απόρροια της παραπάνω ανάλυσης είναι πως θα πρέπει να σταθεροποιηθεί το θεσμικό πλαίσιο το σχετικό με τη οικονομική ανάπτυξη γενικότερα και ειδικότερα όσον αφορά τις ιδιωτικές επενδύσεις αλλά και να εξαλειφθούν τα κενά έτσι ώστε να γίνει ασφαλές και ελκυστικό προς προσέλκυση εν δυνάμει επενδυτών.

Τέλος, θα πρέπει να εξαλειφθεί όσο το δυνατό συντομότερο η υπάρχουσα γραφειοκρατία που το μόνο αποτέλεσμα που αποφέρει είναι η αποθάρρυνση των εν δυνάμει επενδυτών και η αναίτια καθυστέρηση, στις περισσότερες περιπτώσεις αν όχι στο σύνολο τους, των τόσο αναγκαίων επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Αθανασόπουλος ΓΕ. Κ., (1997), *Οικονομικό Δίκαιο*. Αθήναι: Πάντειο Πανεπιστήμιο, Παραδόσεις
- Αθανασόπουλος ΓΕ. Κ., (2005), *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης*. Τόμος Γ', Αθήνα
- Αθανασόπουλος ΓΕ. Κ., (2007), *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης*. Γ' Έκδοση. Τόμος Α', Αθήνα
- Αθανασόπουλος ΓΕ. Κ., (2008), *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Τόμος Α', Αθήνα
- Γεωργαντά Ζ.,(1986) *Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα*, ΚΕΠΕ, Αθήνα
- Γεωργαντά Ζ., Μανος Κ., Νότης Β., Ρομπόλης Σ., Σακκάς Δ., (1986), *Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών*, Αθήνα
- Δεληθέου Β., (1996) *Το νομικό καθεστώς προστασίας ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα στην Ελλάδα*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα
- Δεληθέου Β., (2007), *Θεσμικό Πλαίσιο Περιφερειακής Οργάνωσης και Ανάπτυξης*, Ειδική Εκδοτική, Αθήνα
- Δελής Κ., (1985), *Θεωρία και Μέθοδοι Αξιολογήσεων Επενδύσεων*, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα
- Ζολώτας Ξ., (1975), *Οικονομική Ανάπτυξις και Ιδιωτικές Επιχειρήσεις*, Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα
- Θεοφανίδης Σ., (1987), *Εγχειρίδιο Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων*, Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα
- Κασκαρέλης Ι., (1996), *Ανάλυση Ιδιωτικών Επενδύσεων και Ένα Υπόδειγμα Ζήτησης για την Ελληνική Οικονομία*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα
- Κόνσολας, Ν., (1997), *Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα
- Κυρκιλής Δ., (2002), *Άμεσες Ξένες Επενδύσεις*, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Λάμπρος Κ., (1997), *Επενδυτικά Κίνητρα: Κώδικας*, Φορολογιστική, Αθήνα
- Λιαργκόβας Π., (2007), *Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και Ανταγωνιστικότητα: Η Εμπειρία της Ελλάδας και Άλλων Ευρωπαϊκών Χωρών*, Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα

- Μαρίνος Γ., Στουρνάρας Γ., Γραμματίδης Γ., Αλεξιάκης Χ., Μπερνίτσας Ν., (2011), *Τα Αντικίνητρα στην Ανάπτυξη και στη Προσέλκυση Ξένων Επενδύσεων: Μια Συζήτηση*, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα
- Παπαδασκαλόπουλος, Αθ., (2009), *Πρότυπα και πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης*, Εκδόσεις Διόνικος, Αθήνα
- Παπαδασκαλόπουλος, Αθ., Χριστοφάκης Μ., (2002), *Περιφερειακός Προγραμματισμός*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα
- Παπανδρέου Β., (1981), *Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και Αναπτυσσόμενες Χώρες: Η Περίπτωση της Ελλάδας*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα
- Παπούλιας Γ., (2006), *Επενδύσεις: Διοίκηση και Ανάλυση*, Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα
- Πετράκης Π., (1996), *Επενδυτικά Κίνητρα για τις ΜΜΕ: Μελέτες Εφαρμοσμένης Οικονομικής Πολιτικής*, Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα
- Πετράκης Π., (1985) *Η Χρηματοδότηση της Ανάπτυξης: Σημειώσεις για τη Παρακολούθηση Προγράμματος Διαλέξεων που Αναφέρονται σε Χρηματοπιστωτικά Θέματα Ανάπτυξης*, Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα
- Πετράκης Π., (1998), *Επιχειρηματικότητα και Ανάπτυξη*, Παπαζήσης, Αθήνα
- Προβόπουλος Γ., (1988), *Δημοσιονομική Πολιτική: Επενδύσεις και Παραγωγικότητα: Μερικές Κρίσιμες Πτυχές*, ΙΟΒΕ, Αθήνα
- Στάγκος Π., (2005), *Το Νομικό Πλαίσιο των Διεθνών Επενδύσεων*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα
- Σταμπόγλης Δ., (2008), *Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα: Μια σχέση Αγάπης-Μίσους*, Κέρκυρα-Economia Publishing
- Τσακλαγκάνος Α., (1996), *Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Επενδύσεων*, Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη
- Φατούρος Α., (1965), *Νομικά Προβλήματα Προστασίας και Προσελκύσεως Ξένων Ιδιωτικών Επενδύσεων*, ΚΕΠΕ, Αθήνα
- Χασσίδ Ι., (1983), *Κίνητρα Επενδύσεων και Επενδυτική Συμπεριφορά: Διαπιστώσεις για το Βιομηχανικό Τομέα*, ΙΟΒΕ, Αθήνα
- Jumankar P.N., (1972), *Επένδυση: Θεωρίες και Εμπειρικές Ενδείξεις*, Σάκκουλας, Αθήνα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΞΕΝΗ

- Πετρόχειλος Γ., (1989), *Foreign Direct Investment and The Development Process: The Case of Greece*, Aldershot and Hants, England

ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

- www.mindev.gov.gr
- www.eib.org